

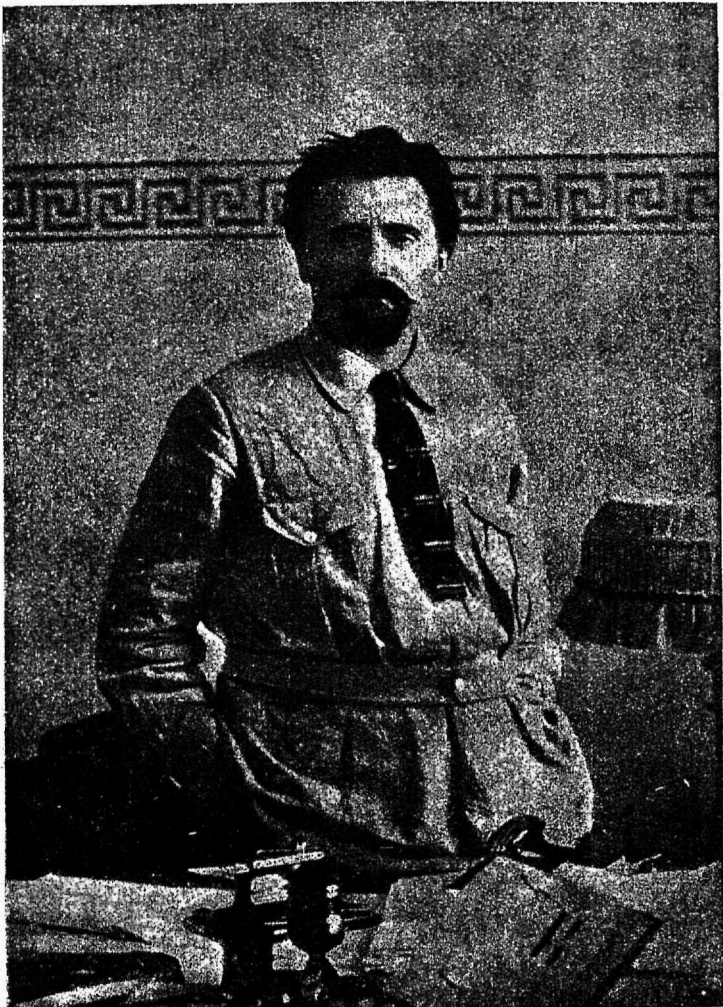
PE 18793 Kõigi maade proletaarlased, ühinege!

Klassiõõitlus

Nõ 127-128

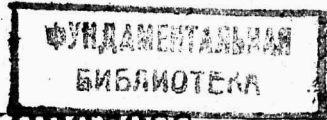
Jaauuar - Weebuar

1931

A. S. LOSOWSKI

222
36

Profinterni V kongress

Profinterni IV kongressist saadik ennustati rahvusvahelisele rewolutsioonilisele ametiühisuslisele liikumisele igasuguseid hädasid ja õudusi. „Uus taktika on massidest eraldumine, uus taktika on enesetapmine, uus taktika on Profinterni lõpp, uus taktika on lõhenemine kogu liinil“ — niisuguste ja sellesarnaste pealkirjadega kirendasid parem- ja „pahempoolsete“ ajalehtede weerud, püüdes põhjendada oma taganemist Profinterni rewolutsioonilisest liinist. Kurjakuulutawatest deklaratsioonidest „uue taktika katastroofilise iseloomu kohta“ polnud puudust; kaks ja pool aastat, mis Profinterni IV kongressist möödunud, on täidetud nende „tarkade“, „ettewaatlikkude“ ja „marksistliselt haritud“ igatsorti opositsionääride deklaratsioonide ja ettekuulutustega, alates Brandlerist, Walcherist, Urbansist, Monatist, Chambellanist ja lõpetades Gayssi, Köneni, Lovestone, Neurati, Rosmeri ja Trotskiga. Igal neist „kriitiliselt mõtlejatest“ inimestest on oma retsept Profinterni ja Kominterni hukatusest ja eraldumisest päästmiseks, igal neist päästjatest on olemas kõik prowintsi prohwetite atribuudid, mille kohta wene wanasõna ütleb: „Rubla eest ambitsiooni aga krossi eest amunitsiooni“.

Milline on siis nende poolt kuulutatud „eraldumise“ ja „enesetapmise“ kokkuwõte? Profinterni V kongress oli häwitawaks wastuseks kõigile parem- ja „pahempoolsetele“ Profinterni waenlastele, sest ta näitas tegelikult, aga mitte sõnades, Profinterni mõju kaswu nii laiuti kui ka sügawuti. Küllalt oleks sellest, kui öelda, et Profinterni V kongressil oli esitatud 61 maa ametiühisusline liikumine, et üle 80 prots. kongressi saadikutest olid töölised walmistusest ja et nende aastate jooksul Profinterni astusid terve rea maade ametiühisuslised liikumised, kes esimest korda üleilmse töölisteliiikumisega ühendusesse astusid (Guatemala, San-Salwador, Paraguai, Panama jt.). Need tõsiasiad räägiwad sellest, et majandusliste wõitluste iseseisew juhtimine kõwendas sidemeid hulkadega, aga mitte ei eraldanud Profinterni nendest, ja et wanade eitede tumedad ettekuulutused mitte erilist tarkust ja ettenägelikkust ei wäljendanud, waid poliitilist logisemist, sotsiaal-demokraatlikku ideoloogiat ja täielikku hulkadega sideme kaotamist.

* * *

V kongress oli kõigepealt laiade hulkade esindus, kes, pärast üleilmse ametiühisuslise liikumise põhiküsimuste läbiarutamist, töölisi otsekohe tööpingi tagant saatsid kokkuwõtteid tegema ja edaspidist joont kindlaks määrama. Selles suhtes erineb V kongress isegi kõigist Profinterni kongressidest, sest Profinterni poolehoidjatele sünnitab tööliste saatmine kongressile erilisi raskusi. Juba tuleb „demokraatlistelt“ maa-delt rida teateid sellest, et töölisi kongressist osawõtmise pärast töölt wallandatakse. Hoolimata wallandamise, wangistuse ja isegi tapmise ähwardusest (Hiina, Itaalia, Balkanimaad), olid kongressil töölised igast

ilmakaarest, tõelikud massidetegelased, kes töölistehulkade huwisid esindasid. Kas on kunagi midagi sellesarnast näha olnud Amsterdamis Internatsionaali kongressidel? Ja ometi on amsterdamlased seaduse kaitse all. Nemad võisid korraldada ettevõtetes tegelikke walimisi, samuti nagu meie seda tegime, eriti NSW Liidus. Kuid milleks on Amsterdamil töölisi pingi tagant tarwis, milleks wajab tema proletaarlasi! Temale on waja küpsenud büokraate, inimesi, kes seotud on kodanliste parteidega. Nende „töö“ jaoks töölisel pingi tagant ei kõlba.

Sotsiaalse koosseisu, maade arwu, ettevalmistuse meetodite, esinduse ulatuse, töö iseloomu, küsimuste arutamise korra poolest oli Profinterni V kongress äärmiselt wastand Amsterdamis Internatsionaali V kongressile, mis kuu aega warem Stokholmis koos oli. Amsterdamlased kardawad niisugust sõrdlust. Nad mängiwad praegu ikka weel argumentidega, mis nad 10 aastat tagasi „leiutasid“ (Profintern on Kominterni osakond, Profintern on rahwakomissaaride nõukogu tööriist jne), kuid kardawad sõrdelda neid kahte kongressi, sest siis weenduksid ka kõige mahajäänud töölisel, et need kaks kongressi on kaks isesugust ilma: ühelt poolt wanad sammaldanud ametiühisuste büokraadid, rahwasteliidu ja tema rahwuswahelise tööbüroo osanikud, kapitalistidega telgitaguste läbirääkimiste pidamise ja streikide nurjaajamise eriteadlased, inimesed, kellel seljataga on soliidne äraandmise staash enne ja pärast sõda, legaalsed, rahwusliste traditsioonide, rahwuslise au ja imperialistlike püüete auwäärt edasikandjad, truud kirkupojad, endised ja praegused ministrid, kes rahwuswahelise poliitise kaitse all seisawad, sõnaga — ametiühisuste büokraadid; teiselt poolt — reatöölised, kes suure waewaga oma maalt wälja pääsesid, rõhutud ja tagakiusatud proletaarlased, keda peale türmi midagi muud kodanlise riigiga ei seo, inimesed, kes tulnud tööpingi tagant, põlult, klassiwõitluse wäerinnalt, ja kes teawad, et „kodumaale“ tagasipööramisel neid ootab töölt wallandamine, türm ja mõnikord isegi surm. Kas saab ette kujutada suuremat wahet kahe kongressi wahel? Tõepoolest on need kaks üksteist eitawat waenulist maailma. Need kongressid kujutawad kahte wastastikku seiswat barrikaadi, ja selles seisab samuti Profinterni V kongressi suur wäärtus ja ajalooline tähtsus.

* * *

Kongress pole paraad, pole pidu, pole miiting, kus pidulikke kõnesid peetakse, ja sellepärast asus V kongress kohe pärast awamist lahendama taktilisi põhiküsimusi, mis üleilmse töölisteliikumise ees seisawad. Ja sellepärast ei võtnud meie terwitusi, mis organisatsioonid kongressile ette kandsid (Komintern, Waikse-ookeani sekretariaat, Ladina-Ameerika ametiühisuste konföderatsioon), mitte kui igawat normaalsust, waid kui poliitilise solidaarsuse awalduse akti mitmesuguste organisatsioonide poolt, kes mitmesugust teed mööda ühe, ühise eesmärgi poole sammuwad. Terwitustel Profinterni kongressidel on sügaw poliitiline iseloom sellepärast, et neis harilikult üles seatakse üleilmse töölisteliikumise põhiküsimused. Nimelt sellepärast võib meie kongressidel terwituskõnedes tihti leida arwustust ja enesearwustust, s. o. asju, mis täiesti kuulmatud amsterdamlaste kongressidel, kus terwitused traditsioonilik - silmakirjalikku, pulmaterwituste magushapu iseloomu kannawad. Lõpuks astusid meie kongressidel terwi-

tustega üles suurte wabrikute ja kollektiivide esindajad, kusjuures tööli-
sed, kes otsekohe sotsialistlise ehitustöö juurest kongressile olid tulnud,
oma wäljaastumisse panid kogu sotsialistlise tööstuse ja põllumajanduse
arenemise tormilise tempo, tule ja waimustuse. Jällegi Amsterdami Inter-
natsionaali ajaloos ennekuulmatu ja olematu asi. Kus ja kunas olete
kuulnud, et tööliised ettewõtetest Amsterdami Internatsionaali wõi Inglise
trade-unionide kongresse oleks terwitatud. Meie teame, et terwituskõne-
sid seal peawad ministrid, peapiiskopid, linnapead jm „tööraha esindajad“,
kuid tööliisi pole seal nagu kuulda olnud. Wastupidi, meie teame, et
härrade reformistide kongressidele pugenud tööliisi pingi tagant, kes seal
midagi öelda katsuwad, politsei abil wälja aetakse. See on ka arusaadaw:
seal, kus lahkesti wastu wõetakse ettewõtjaid ja nende ministreid, ei wõida
kuulata tööliste plahwatawaid kõnesid.

* * *

V kongressi ülesanne oli wõigepealt kokkuwõtet teha rahwuswahelise
proletariaadi wõitlusest IV kongressi ajast saadik, järel proowida, kuidas
Profinterni seksioonid praktilises töös läbi wiisid majandusliste wõitluste
iseseiswa juhtimise hüüdsõna ning missugusel määral rewolutsioonilisel
ametiühisuste liikumisel majandusliste wõitluste kokkuliitmises poliitiliste
wõitlustega korda on läinud tungida sügawatesse töölistehulkadesse. Wii-
mased kaks ja pool aastat töölisteklassi wõitlust kapitalistlise ratsionali-
seerimise tingimistes olid täis suuri klassi-konfliktisid. Kui IV kongress
koos istus tööliste rewolutsioonilise liikumise tõusu algul, siis astus
V kongress kokku juba tõusu hoos, üleilmse kriisi, hiiglatööpuuduse, ka-
pitali halastamatu pealetungimise ja töölisteklassi wastupealetungimise
tingimistes. Streigiliikumine tõusis 1928. a. suurele kõrgusele (Lods, Ruhri
metallistide lokaut, Bombay streigid, Põhja-Prantsusmaa jne), kuid Prof-
interni seksioonid alles hakkasid teostama majandusliste wõitluste ise-
seiswa juhtimise taktikat, ja seepärast tulid just nende konfliktide juures
ilmsiks suured nõrkused ja puudused Profinterni poolehoidjate töös. Püü-
ded kokkuwõtteid teha rahwuswahelise töölisteliikumise kogemustest streigi-
taktika alal erilisel konwerentsil (Frankfurdis) ei annud wiibimata taga-
järgi — Profinterni seksioonid asusid wisalt ja oskamatult wõitlusekeerdu,
sama wisalt õppisid nad ka oma kogemustest. Olgugi, et 1929. a. streigi-
liikumine oma hoo poolest 1928. a. liikumisest wähem oli, kuid omadus-
liselt oli ta palju kõrgem. Parempoolsed elemendid, kes põhimõttelistel
motiividel uue taktika tagasi lükkasid, osutasid wäljaspool Profinterni
ridasid. Algas silmapaistew murrang: Profinterni seksioonid püüdsid uut
taktikat tarwitada, kuid wanade traditsioonide koorem oli weel wäga suur.
Iga streik muutus uue liini eest wõitlemise areeniks. Kogu 1929. a. ja
1930. a. algus mõõdus terawas wõitluses arenewa massilise liikumise haar-
amise eest. Kas Profinterni seksioonidel läks korda liikumise etteotsa
asuda ning massilist liikumist tegelikult juhtida? Kas läks korda Prof-
interni organisatsioone terawnenud klassiwõitluse tasapinnale tõsta — tõe-
poolest streigiliikumist juhtida ning massides saawutatud mõju rewolutsioo-
niliselt kindlustada? Kaugeltki mitte.

Profinterni organisatsioonide kasw jäi nende aastate jooksul klassi-
wõitluse arenemisest ja terawnemisest maha. Meie organisatsioonid ei

jõudnud enamail juhusel sündmustega sammu pidada, awaldasid kõhkle-
mist, aktiivsuse puudust, oskamatus manööwerdada ning sageli isegi
kartust meie klassiwaenlaste — ettewõtjate ja sotsiaal-faschistide ma-
nööwrite ees.

Streigiwõitluste ajalugu kujutab endast wiimase kahe ja poole aasta
jooksul huwitawat pilti lõhest objektiivsete ja subjektiivsete tegurite
wahel.

Mille poolest on iseloomulik wiimaste aastate streigiliikumine? Hoo-
limata streikide arwu kahanemisest, muutuwad nad mitmelgi maal ikka
enam ja enam ägedamateks: iga üksik streik muutub suureks poliitiliseks
sündmuseks, iga streik muutub sõna tõsisel mõttes tõsiseks lahinguks,
milles ettewõtjad, kodanline riik ja sotsiaal-faschistid kogu jõudu pinguta-
wad selleks, et mässama hakanud töölisi murda.

Saksamaal, Prantsusmaal, Poolas, Ladina-Ameerikas, P.-Am. Ühisriiki-
des, Hiinas, Jaapanis, Inglismaal, kaugel Austraalias, igalpool omandawad
streigid wiimase poolteise aasta jooksul ägeda wõitluse iseloomu. Rahu-
likud majanduslised wõitlused on ajalukku kadunud, mitte üksi faschismi
ja walge terrori maadel, waid ka niinimetatud demokraatia maadel. Iga
streik, iga lokaut muutub terawaks klasside kokkupõrkeks, ja kõik kodan-
luse jõud kuni sõjawägedeni mobiliseeritakse liikumise mahasurumiseks.

* * *

Selles järjest terawnewas klassidewahelises wõitluses oleks Profinter-
ni sektsioonid kümnekordset aktiivsust üles näitama pidanud. Nad oleks
pidanud soodsat olukorda selleks kasutama, et ikka suuremaid ja suure-
maid hulke wõitlusele tõmmata. Kuid streigiliikumise hoolas uurimine näi-
tab, et mitte igal juhtumisel ja mitte kõik Profinterni sektsioonid ei osa-
nud kasutada seda objektiivselt soodsat olukorda. Weel enam, selle
järele, kuidas rewolutsiooniliikumine tõusis ja klassikonfliktid terawnesid,
püüdis kodanlus rewolutsioonilisi ühisusi purustada. Mõnel maal läks
walitsewatel klassidel korda rewolutsioonilist ametiühisuste liikumist põ-
randa alla ajada. See on kahtlemata lüüasaamine, millest V kongress
awalikult kõneles. Kõige otstarbekohatum on luua endale pettepilte ja
lüüasaamist wõiduks nimetada. See oleks kergemeelsus. Kuid teiselt poolt
ei wõinud kongress asuda sellele hall-elanikkude seisukohale, mida aren-
dawad parempoolsed, kinnitades, et üleilmne töölisteliikumine alalist kaotust
kannatab, et Profinterni mõju kahaneb, et töölisteklass kaitseisukohal
asub. Parempoolsed on tüübilised wäikekodanliste waadete esindajad.
Nemad tahawad klassi wõitlust toppida mingisugustesse erilistesse, ainult
neile teatawate seaduste raamidesse; nemad ei saa aru, et wõitluses ka
kaotused paratamatud on, nad ei näe, et töölisteklass kaitseisukorrast
wastupealetungimisele asub ja et juba seegi asjaolu, et meie organi-
satsioone põranda alla surutakse, kodanluse ja sotsiaschismi pöörase
pealetungimise tingimistes tunnistust annab rewolutsiooniliikumise elu-
jõulikkusest ja wõimsusest. Kogu seda asja ei näe nad, waid kargawad
Profinternile kallale selle eest, et ta seda teed mööda ei sammu, millele
teda tiriwad kõigi maade oportunistid.

* * *

Olukorra hindamisel läks Profinterni V kongress välja klassiwastuolude wahetpidamata terawnemisest kapitalistlistel maadel ja nende asumaadel.

Waewalt suutis kongress oma töö lõpetada, kui tema antud olukorrahinnang terwes reas sündmustes kinnitust leidis. Walimised Saksa maal annawad tunnistust rewolutsiooni ja kontrrewolutsiooni jõudude koondumisest kahele äärmisele tiiwale. Sündmused Poolas toowad awalikkuse ette tõsise poliitilise kriisi elemendi. Rewolutsiooniwõitluse kasw Indias, Hiinas, kaugel Austraalias, Balkanitel — kõik see kinnitab hiilgawalt, et V kongressi otsused õiged on.

Rewolutsioonilise tõusu kaswust välja minnes seadis V kongress kogu üleilmse rewolutsioonilise ametiühisuslise liikumise ette lõökülesande — lähendada käärisid poliitilise mõju ja selle mõju organisatsioonilise kindlustamise wahel ning wõita töolisteklassi enamuse oma mõju alla. Kuid kuidas seda teha, kuidas kiirendada jõudude kogumise protsessi, kuidas kiirendada hulkade wabastamise protsessi kodanluse ja sotsiaalfaschismi mõju alt? See on küsimus, mille peale V kongress kogu oma otsustega wastuse andis. Et kiiresti arenewate sündmuste kõrgusel seista, peab rew. am. üh. liikumine hulkade eesotsas sammuma, aga mitte sabas sörkima. See tähendab seda, et antud konkreetsetes olukorras, mil kodanlus pööraselt tormi jookseb töolisteklassi elatismäärale, peawad kõik Profinterni sektsioonid majanduslist wõitlust juhtima ja korraldama. Selleks tuleb kõige tundelikumalt suhtuda töoliste igapäewaste huwidele, tuleb osata rahulolematusele kuju anda ja selle etteotsa astuda, seda organiseerida ja poliitiliselt kristalliseerida, wõitlust igapäewaste nõudmistest eest kokku liita töolisteklassi üldistest nõudmistega ja wäsimatult organisatsiooniliselt kindlustada seda, mis poliitiliselt on saawutatud. Need on ülesanded, mis seisawad iga teadliku proletaarlase ees.

* * *

V kongress pani pearõhu majandusliste wõitluste organiseerimisele, sest see on lüli, millest praegusel ajal tuleb kinni haarata, et sammu edasi astuda. See ei tähenda seda, et V kongress majandust poliitikast oleks lahutanud, et ta majanduslist wõitlust poliitilisest wõitlusest oleks lahutanud. Ei — see tähendab seda, et kongress, välja minnes üldise olukorra hindamisest, endale aru andis sellest, et tööpalga ja tööpäewa küsimused just praegu terawalt iga proletaarlase ees seisawad ja et ainult see, kes järjest kaswawale rahulolematusele kuju oskab anda, kes hulkasid nende igapäewaste nõudmistest eest wõitlusele oskab wiia, kindlustab endale mõju ka tulewikus, kui töolisteklass wõitluse kõrgemale astmele tõuseb.

V kongress ei pööranud mitte üksi majandusliste wõitluste juhtimise küsimusele väga palju tähelepanu, waid ka streikide ja rewolutsioniseerimise küsimusele.

Sellel alal on meil ilmsiks tulnud kaks kahjulikku kallakut. Ühelt poolt leidub seltsimehi, kes arwawad, et kui streik majanduslise streigina on alganud, siis peab ta sellele tasapinnale ka jääma. Teisest küljest on olemas waade, mille järele iga streik, ükskõik milline tema algus on, peab üles seadma kõik nõudmised — proletariaadi diktatuur kaasa arwatud. Profinterni V kongress lükkas tagasi mõlemad äärmused. Ta pidas äärmiselt tähtsaks praegu majanduslise wõitluse lülist kinni haarata, kuid mitte selleks, et majandust poliitikast lahutada, waid selleks, et antud konkreetsest olukorrast wälja minnes igapäewaseid nõudmisi klassi nõudmistega siduda, kusjuures see sidumine ei tohi sündida mitte mehaaniliselt, waid dialektiliselt, s.o. tuleb aru saada, millal ja missuguseid nõudmisi täiendawalt üles seada, tuleb kasutada igat pööret streigis, tööliste psühholoogias, igat klassiwaenlase wäljaastumist selleks, et esialgseid majanduslisi nõudmisi terve rea poliitiliste nõudmistega täiendada.

Streigiliikumise rewolutsioniseerimine on üks Profinterni poolehoidjate suurematest ülesannetest. Kuid selleks, et streiki rewolutsioniseerida, on waja kõigepealt osata streiki juhtida, wastasel korral tuleb rewolutsioniseerimise asemel käsutamine.

Profinterni V kongressil tuli just ühenduses streigiliikumisega tugevasti pihta anda parempoolsele kallakule ja pahempoolsetele wigadele. Profinterni ridades on weel kaunis palju tegelasi, kes arwawad, et streigid pole meie, waid ametiühisuste asi, olugi et nad wäga hästi teawad, et mõnel maal ametiühisused sotsiaal-faschistide käes on ja et sotsiaal-faschistid kõik teewad selleks, et streigiliikumist nurja ajada, et streiki ära hoida, ehk jälle streigi etteotsa astuda selleks, et teda ilma juhtimiseta jätta. Ja sellest hoolimata korrutawad parempoolsed oportunistid nagu papagoid: „Majanduslist wõitlust peawad juhtima ametiühisused“. See on kõige jõhkram oportunism, see on organisatsiooniline fetischism, põlwenõtkutamine ajalooliselt tekkinud organisatsioonide ees, see on selle asjaolu mitterõõstmine, et reformistlikud ametiühisused streigimurdjate organisatsioonideks on muutunud, et nad ettewõtjate tööriistadeks on saanud ja et niisugune teooria muud midagi pole, kui reformistlike ametiühisuste bürokraatia toetamine ametiühisuste kasutamisel kapitalistilise surwe ja kurnamise kõwendamiseks.

Ametiühisuste legalism on wäga mitmesugune. Nagu igasugune oportunism, on ta wäga libe ja weniw, kuid just sellepärast sünnitab ta klassiwõitluste lahingute arendamisel kõige suurema hädaohu. Wõitlust parempoolse kallaku wastu, mis endast kujutab sotsiaaldemokraatia mõjuawaldust mõnedele rew. ametiühisuslike liikumise rakukestele, tuleb pidada kõige suurema energiaga. See on peahädaoht, ja tema wastu peab sihitud olema peatuli.

Kuid samal ajal tuli kongressil märkida ka rea pahempoolsete wigade olemasolu (Merker). Need wead seisawad selles, et meie jõudusid ülehinnatakse, et aru ei saada, missugune tähtsus on ühise wäerinna loomisel alt hulkadest peale, et reformistlike ametiühisuste juhtisid ja reallikmeid ühe pulga peale seatakse. Muidugi pidi see waade otsustawat wastuseismist leidma, kuiwõrd ta endast kujutab meie organisatsioonide ja laiade hulkade wahelise sideme katkestamise hädaohtu. Kongress andis

hinnangu parempoolsele kallakule ja pahempoolsetele wigadele ja andis kogu rewolutsioonilisele ametiühisuslisele liikumisele juhtnöörid wõitluseks õigest rewolutsioonilisest taktikast kõrwalkaldumiste wastu.

* * *

Profinterni V kongress läks oma otsustes wälja sellest, et nii kapitalistlistel- kui ka asumaadel tuleb majanduslisi wõitlusi iseseiswalt juhtida. Sellele põhiülesandele alluwad Profinterni poolehoidjate töowormid ja meetodid. Just sellepärast pani V kongress erilist rõhku iseseiswate rewolutsiooniliste ametiühisuste organisatsioonilisele kõwendamisele ja laiendamisele, ja ametiühisuste opositsioonide wäljakujundamisele kõigil maadel ning töö kõwendamisele kõigis reaktsioonilistes ametiühisustes.

Erilist tähelepanu wäärib kongressi otsus selle kohta, et Saksamaal ja Poolas maha tuleb wõtta hüüdsõna: „Astuge reformistlistesse ametiühisustesse“ ning kutsuda organiseerimatuid töölisi otsekohe ametiühisuste wastasrinda. V kongress kriipsutas eriliselt alla, et see ei tähenda ametiühisustest lahkumist, waid töö kõwendamist nendes. Kuid teiselt poolt andis ta Profinterni poolehoidjatele Saksamaal ja Poolas kindla juhtnööri, hoida kurssi iseseiswate rewolutsiooniliste ametiühisuse-organisatsioonide loomisele alt kuni ülesse, ning muuta ametiühisuste wastasrind massilisteks organisatsioonideks, mis ehitatud on ettewõtete aluspinnale.

Selleks on Saksamaal ja Poolas waja teha intensiivset tööd nii ametiühisustes kui ka wäljaspool ametiühisusi kõigi jõudude koondamise, wastasrinna gruppide loomise alal ettewõtetes, ametiühisuslise wastasrinna juhtiwate organisatsioonide wäljakujundamise alal mitte üksi ettewõtetes, waid ka raioonides, ringkondades ning üleriiklises ulatuses wertikaalses ja horisontaalses liinis.

Brandlerlased tõstsid juba kisa selle üle, et Profintern maha wõttis hüüdsõna: „Astuge reformistlistesse ametiühisustesse“. Nemad teawad ainult ühte — korrata meelemärkuse kaotamiseni ühte ja sama hüüdsõna, wäljaspool aega ja ruumi. Mitte wähem kisa ei teinud prantsuse parempoolsed, kes Unitaar-Konföderatsioonis Amsterdami agentide osa mängiwad. Kuid mis tähendus on sellel sotsiaaldemokraatia agentide kisal? Nende rewolutsioonilikkus ja ettenägelikkus on meile ju küllalt tuntud. Eks olnud ju nemad, kes wälja astusid IV kongressi otsuste wastu majanduslise wõitluse iseseiswa juhtimise alal, kinnitades, et mingisugust hulka pahemale poole nihkumist ja rewolutsioonilist tõusu ei olewat.

* * *

Wäga suurt tähelepanu pööras Profinterni kongress ametiühisuste ülesannetele asu- ja poolasumaadel. Hiinat, Indiat, Ladina-Ameerikat, Afrikat, Ida-Araabiat, kogu asumaade ilma on haaranud määratu käärimine. Igalpool tõusewad tööliste ja talurahwa hulgad wõitlusele imperialismi wastu. Asu- ja poolasumaade elanikud sünnitawad üle kahekolmandiku maakera elanikkude arwust.

Sellepärast pole midagi imestada selle juures, et asu- ja poolasumaad endast kapitalistlike wahekordade mitteühtlase arenemise, tööliste-klassi erikaalu, töolisteliikumise arenemise tasapinna jne pooldest kirjut pilti kujutawad. Põhiküsimuseks asumaade ilma kohta on see, et käärimine on haaranud nii enamarenenud maad (India, Hiina), kui ka Afrika asumaad algaegsete majanduswormidega (Gambia, Nigeeria jt.).

Missugused on Profinterni poolehoidjate peaülesanded asu- ja poolasumaadel? Tööliste-organisatsioonide väljakujundamine, nende ja kogu töölisteklassi wabastamine rahvusliku reformismi mõju alt, wõitlus rahvusliku reformismi pahempoolse tiiva vastu, kes töolisteliikumises rahvusliku kodanluse ja imperialismi agentide osa mängib; rahvuslikust kodanlusest ja imperialismist rippumata ametiühisuline liikumine, majandusliste wõitluste arendamine ja nende sidumine poliitilise wõitlusega imperialismi ja rahvusliku kodanluse vastu, talurahwahulkade toetamine wõitluses maa eest, imperialismi kukutamine ja proletariaadi ning talurahwa rewolutsioonilik-demokraatlise diktatuuri maksmapanek töölisteklassi juhtimisel, — need on põhiülesanded kõigil asu- ja poolasumaadel. Wastawalt olukorrale ja klassiwõitluse terawuse astmele ning liikumise üldisele hoole kerkiwad ka erilised ülesanded iga üksiku maa jaoks. Just sellepärast märkis kongress Hiina, India, Filippini, Indoneesia, Ida-Araabia ja Indo-Hiina kohta iga ühe jaoks eraldi liini.

Endastmõistetawalt peawad iga maa ees seiswad erilised ülesanded alluma asu- ja poolasumaade proletariaadi üldistele ülesannetele.

* * *

Kogu üleilmse rewolutsioonilise ametiühisuslise liikumise liini äärmärkimisel eraldas V kongress palju tähelepanu organisatsioonilistele küsimustele. V kongressi resolutsioonides leidsid aset — iseseiswate ametiühisuste kõwendamise, ametiühisuslise wastasrinna väljakujundamise, streigikomiteede, wõitluskomiteede, wälismaade tööliste seas töötamise, põrandaaluse töö ja organisatsiooniliste ülesannete küsimused töös asumaadel jne.

Muidugi ei mõtelnud V kongress midagi erilist organisatsiooniliste küsimuste alal wälja ning mitte selles ei seisnud ülesanne teeside wäljatöötamisel. Ülesanne seisis selles, et hinnata organisatsioonilise töö waatepunktist ametiühisuste seisukorda ja anda kõigile Profinterni sektsioonidele näpunäiteid oma ridade kõwendamise meetodite ja tööwiiside alal. Seda organisatsioonilist kõwendamist ei tohi eraldada igapäewasest tööst. Ei tohi öelda: „Enne teeme oma read kõwemaks ja alles siis hakkame majanduslist wõitlust juhtima“, ehk jälle „enne juhime majanduslist wõitlust ja alles siis hakkame oma ridasid kõwendama“. Nii ühel kui teisel juhtumisel oleks see organisatsiooniline metafüüsika.

Meie ei wõi ega tohi oma ridade kõwendamist edasi lükata. Ja ainult sel määral, kuidas meie süstemaatiliselt oma ridu kõwendame, seda kõwendamist hulgalise streigiliikumise arendamisega seome, igat streiki, igat gruppi kindlustame, oma poliitilist mõju organisatsioonilisesse wormi walame, — ainult sel määral saame meie täita neid määratud ülesandeid, mis praegu rewolutsioonilise ametiühisuslise liikumise ees seisawad.

* * *

Nõukogude proletariaadi olukorra ja sotsialistlike ehitustöö olukorra küsimus ei võinud huwitamata jätta igast ilmakaarest kongressile kogunud saadikuid. Sellepärast võttis kongress määratu huwiga vastu aruande nõukogude ametiühisuste ülesannetest sotsialistlikes ehitustöös. Iga piiritagant tulnud saadik tahtis oma silmaga näha, palju on tõtt ja palju walet selles, mis ilma ajakirjandus Nõukogude Liidust kirjutab. See proow sai kahel kujul korraldatud: kõigepealt kuulas kongress ära üksikasjalise aruande tööstuse, põllumajanduse ja tööliste klassi olukorra kohta, teiseks sõitsid kõik kongressi saadikud mööda NSW Liitu waatama, mis-sugune on sotsialistlike ehitustöö tegelikult. Meie waenlased kujutawad harilikult asja nii: õnnetud wäljamaalased satuwad niisugusesse olukorda, et nad sellega, mis tegelikult olemas on, tutwuneda ei saa. Kuid neid muinasjutte korratakse ikka harwemini. Proletariaadi diktatuuri 13. eluaastal ei awalda nad enam mingit mõju. See on seletataw sellega, et NSW Liidus mitte ükski tööliste saadikud ei käi, waid ka kapitali esindajad, kes tagasisõidul oma kaaswendadele kaunis halbu teateid wiiwad. Sellest wõib lugeda Inglise, Ameerika, Saksa ja Prantsuse kuukirjades. Kõige halwem teade on see, et wiie-aasta plaan pole muinasjutt, waid ärewust sünnitaw reaalsus. Kui kodanluse esindajad seda reaalsust on sunnitud tunnistama, miks peawad siis töölistel seda eitama? Saadikud kõnelewad ise pärast oma walijatele, mida nad Nõukogude Liidus nägid.

Meil pruugib ainult märkida, et kongress NSW Liidu seisukorrale suurema tähelepanuga suhtus ja teatas, et tema NSW Liitu kogu ilma proletariaadi isamaaks peab, keda iga teadlik proletariaane rahwuswahelise proletariaadi waenlase vastu peab kaitsma.

Neis tingimustes, mil pööraselt ette walmistatakse sõda, mil fashistiline reaktsioon peale tungib, on kongressi otsustel sõjawastase wõitluse ja NSW Liidu kaitsmise kohta eriline tähtsus.

* * *

Kohe pärast kongressi leidis aset terve rida suurema tähtsusega konwerentse, millel rahwuswahelise rewolutsioonilise ametiühisuslise arenemise kohta määratus suur tähtsus on.

Kõigepealt tuleb tähelepanu juhtida 14-le walmistusalaade konwerentsile — metallistide, kaewandustööliste, weotööliste, puu-, trüki-, ehitus-, naha-, keemia-, omawalitsuse asutuste, toiduainete jt. tööliste konwerentsidele. Nende konwerentside ülesanne oli kindlustada rahwuswahelise rewolutsioonilise ametiühisuslise liikumise mõju wertikaal-liini mööda, wälja töötada edaspidist tegewusliini iga walmistusala jaoks, saawutada soodsaid tingimisi rahwuswaheliste walmistusalaade komiteede, walmistusalaade internatsionaalide loomiseks.

Neil konwerentsidel tehtud töö on Profinterni jaoks wäga suur tähtsus, sest ta kindlustab teda wertikaal-liini mööda, kõwendab tema

mõju ning annab talle võimaluse selle mitmeharulise organisatsiooni kaudu sügavamale kõigi maade töölistehulkadesse tungida.

Ka rahvusvahelisel naistöliste, noortöliste ja Ladina-Ameerika ametiühisuste konverentsidel on määratu tähtsus.

Neil konverentsidel arutati üheltpoolt nais- ja noortöliste seas töötamise eriküsimusi ning teiselt poolt Ladina-Ameerika töölisteklassi koondamise meetodeid. Need kolm konverentsi on kahtlemata väga tähtsaks tähtsaks rewolutsioonilise ametiühisuslase liikumise arenemisel nais- ja noortöliste ning Ladina-Ameerika töölisteklassi seas.

IV kongress tegi suure sammu edasi, kui ta rahvusvahelised nais- ja noortöliste sekretariaadid löi. Kuid see oli alles algus. Seda tööd tuli veel süvendada. Waja oli noor- ja naistöliste ette seada majanduslisest wõitlusest osawõtmise küsimus, organiseerida noori ja naistölisi, kes kapitalistilise ratsionaliseerimise mõjul walmistusesse on kistud, kuid veel väljaspool Profinterni seisawad.

See on eriti tähtis praegu, mil sotsiaal-faschism noortöliste ridadesse püüab tungida ja veel enam tähtis sellepärast, et kodanlised parteid, sotsfaschistid ja faschistid naistöliste peale toetuda püüawad.

Eriline tähtsus on Ladina-Ameerika ametiühisuste konverentsil, milles 16 maad oli esindatud. Esinduse, läbiarutatud küsimuste ning läbirääkimiste iseloomu poolest polnud see konverents halwem Montevideo kongressist. Ta annab tõsise tõuke ametiühisuste koondamisele Ladina-Ameerika töökonföderatsiooni ning jõudude koondamisele Profinterni rewolutsioonilise lipu alla.

Igatahes tuleb terwitada walmistusalade, kontinentide ja eriliste kurnatute kategooriate (nais- ja noortöliste) konverentsi, sest nad annawad Profinternile võimaluse sügawamatesse hulkadesse tungida ja uusi proletariaadi wäesalku liikumisesse tõmmata.

* * *

V kongress tegi kokkuwõtte Punase Ametiühisuste-Internatsionaali kümneaastasele tegewusele.

Kui meie kuulda oleksime wõtnud oma waenlaste ning ka nende rewolutsiooniliste ametiühisuseliigete juttu, kes iga uue küsimuse juures kõhklewad, siis poleks Profintern tekkinudki.

Nüüd, pärast kümneaastast oletsemist, wõib wastust anda küsimusele, mida esimestel aastatel esitasid isegi mõned kommunistid: kas oli tarwis luua Profinterni?

Nüüd, 10 aasta pärast, on sellele küsimusele kerge wastata: ajalugu on Kominterni ja Üleliidulise ametiühisuste-kesknõukogu algatuse õigustanud, ajalugu on kinnitanud sel korral tehtud rahvuswahelise seisukorra analüüsi. Profintern on wäikesest agitatsiooni ja propaganda kesk-kohast muutunud üleilmseks organisatsiooniks. Profintern on saanud tõsiseks jõuks üleilmse töölisteliikumises. Hoollimata terwest reast lüüasaamistest, mida kannatasid üksikud Profinterni sektsioonid, kujutab Profin-

tern endast ainukest ametiühisuste internatsionaali. Amsterdami Internatsionaali võib ainult wormaalselt internatsionaaliks nimetada, sest organisatsioon, kus imperialistlikud ja rahvuslikud huvid töölisteklassi huvide üle walitsewad, ei ole internatsionaal.

Selle kümne aasta wältel on üleilmne töölisteliikumine tugewasti edasi sammunud: klassiwastuolud terawnewad ikka enam ja enam; tööliste pahemale poole nihkumise protsess areneb ikka kiiremas tempos. Kogu kapitalistlike ja asumaade ilm on käärimas. Rewolutsioonilist tõusu näeme kõigis ilmajagudes, kuigi ta igalpool ühtewiisi ei arene.

Sarnases olukorras, klassiwõitluses kerkiwate lahingute, kiiresti kasvawa rewolutsioonilise tõusu ja rea asumaa-rewolutsioonide olukorras tõuseb Profinterni, kui laiasid hulke haarawa organisatsiooni osa suurel määral.

V kongress andis rahwuswahelisele rewolutsioonilisele ametiühisuselisele liikumisele tõsise laengu. Ta näitas talle kätte edaspidise wõitluse tee, ta töötas välja selge tegewuseprogrammi, ta näitas kätte tüli, millest waja kinni haarata selleks, et hulkade etteotsa pääseda. Ta näitas, kuidas majanduslist wõitlust poliitiliseks wõitluseks tuleb muuta, kuidas hulke ette walmistada wõitluseks wõimu pärast.

Nimelt sellepärast omandab Profinterni V kongress rahwuswahelises töölisteliikumises väga tähtsa koha. See oli enesearwustuse, wõitluse ja töölisteklassi wastupealetungimise organiseerimise kongress.

Ja selles seisab tema ajalooline tähtsus.

A. Losowski.

Kolmas — otsustaw aasta

NSW Liit algas wiie-aasta plaani kolmandat aastat. Selle aasta majanduseplaani täitmisel on määratusuur ajalooline tähtsus. Ikka kiiremate ja kiiremate tempodega kasvab NSW Liidu rahwamajandus. Wiie-aasta plaani kuiwad numbrid muutuwad hiiglasuurteks tehasteks, wabrikuteks, elektrijaamadeks, masinateks, traktoriteks, nõukogude- ja kollektiivmajapidamisteks. Tuhandete kilomeetrite wõrd kasvab raudteewõrk, mis ühendab rikkaid maakohti, mis senini kasutamata seisid, N. Liidu rahwamajandusega. Miljonid hektarid uudismaad künnawad traktorite kolonned üles. Miljonid üksikud talurahwa majapidamised purustawad üksikmajapidamise ahelad ja ühinewad suurteks, tugewateks ühismajapidamisteks.

N. Liitu on waldanud määratusuur ehitusewaimustus. See, mis eila wõimatu näis, on täna juba reaalsuseks muutunud wõi muutumas. Ei ole ühtki nurka N. Liidus, kus mitte uue elu ehitustöö ei kihaks. Miljonid proletaarlased ja ühismajapidamiste liikmed, sotsialistlike wõitluse lainete hoost kaasa kistud, saawutawad iga päew uusi ja uusi wõitlusi sotsialistlike ehitustöö wäerinnal.

Wiie-aasta plaani kahe esimese aasta kontrollarwud on kaugelt ületatud. Põllumajanduse sotsialistlike sektori külwipind on juba teise aasta

lõpul enam kui kaks korda suurem, kui terve wiie-aasta plaanis oli ette nähtud. Selle tagajärjel on sotsialistisel sektoril rõhuw ülekaal rahwamajanduses.

Nõukogude Liit on astunud sotsialismi ajajärku.

See on nende edusammude üldine iseloomustus, mida on wiie-aasta plaani kahel esimesel aastal saawutatud, millega N. Liit wiie-aasta plaani kolmandasse aastasse astus. Mõõdunud aastate saawutused lubasid kolmandaks aastaks seesuguse rahwamajanduse kaswu kindlaks määrata, millest ennem unistadagi ei wõidud.

ÜK(e)P, KK ja KKK detsembripleenum seadis üles kindla ja selge ülesande: 1931. aastal **lõpetada NSW Liidu sotsialistlise majanduse wundamendi ehitamine.**

ÜK(e)P 16. kongressil iseloomustas sm. Stalin järgmiselt praegust ajajärku:

„Nepi praegune aste . . . on nepi wiimane aste.“ „Meie oleme juba ülemineku ajajärgust, tema wanas mõistes, üle jõudnud . . . Meie astusime juba sotsialismi ajajärku, sest sotsialistline sektor hoiab oma käes terve rahwamajanduse aluseid, kuigi sotsialistlise ühiskonna ülesehituseni ja klassiwahede ärakaotamiseni weel palju maad on.“

1931. a. majanduslise plaani ülesandeks on: edasiminew laialine sotsialistline pealetungimine kapitalistlikkude elementide jäänustele Nõuk. Liidus, maa industrialiseerimise ja sotsialistlise ehitustöö edasi kiirendamine kõigil majanduse aladel ja eriti põllumajanduses, ja töötajate materiaalse ning kultuurilise tasapinna tõstmine.

Kui üldiselt wõtta, siis wäljendub rahwamajanduse tõus kõige selgemini rahwa üldsissetuleku kaswus.

NSW Liidu rahwasissetulek miljonites rublades (1926/1927. aasta hindades):

1928. a.	1929. a.	1930. a.	1931. a.
26.826	29.917	35.885	49.849

Protsendiline kasw eelmiste aastatega wõrreldes :

1929. a.	1930. a.	1931. a.
111,5	119,5	138,9

1931. a. saab NSW Liidu rahwasissetulek 49 miljardi rubla olema, kuna wiie-aasta lõpuks oli üldsissetulek 49,7 miljardi rubla ette nähtud. Nii et rahwa üldsissetuleku alal saab wiie-aasta plaan kolme aastaga täidetud.

Siin on eriti tähtis tempode kasw aasta-aastalt. 1929. a. kaswas rahwasissetulek 11 prots., 1930. a. — 19,9 prots., 1931. a. kaswab ta 38,9 prots.

Huwitaw on neid temposid wõrrelda sellega, kuidas kaswab kapitalistlikes riikides rahwa üldsissetulek. Tsaari-Wenemaal kaswas rahwa üldsissetulek 1900. a. — 1913. a., s. t. 13 aastaga, 39 prots. Nii et

N. Liidu rahwa üldsissetulek kaswab **ühe** aastaga sama palju, kui tsaari ajal 13 aasta wältel.

P.-Am. Ühisr. kaswas rahwa üldsissetulek enne sõda aastas keskmiselt 3—4 prots., sõjaeelset Saksamaal 2,5—3,5 prots., Inglismaal 1,5 prots., Wenemaal 2,6 prots. Nii et, selleks, et rahwa üldsissetulek 38,9 prots. kasvaks, mida N. Liidu 1931. a. plaan saawutab, wajawad P.-Am. Ühisr. **kümme** aastat, Saksamaa **kümme** aastat, tsaari-Wenemaa wajas **kolmeist** aastat ja Inglismaa wajaks mitte wähem kui **kakskümmend** aastat.

Milline määratusuur wahe kahe majanduslise süsteemi wahel! Milliga on seletataw sarnane määratusuur rahwa üldsissetuleku kasw 1931. aastal?

Selle aluseks on N. Liidu rahwamajanduse üksikute alade, eriti tööstuse, kiire kasw. 1931. a. saab N. Liidu tööstus 45 prots. wõrd kasvama (rasketööstus 58 prots.), s. t. N. Liidu tööstus saab selle aasta lõpul kolm korda suurem olema, kui endisel tsaari-Wenemaal.

Hüüdsõna: „Kapitalistlistest maadest ette jõuda“ on päewaülesandeks muutunud ja wiiakse praktiliselt ellu. Nii, näiteks, malmiwalmistuse programm 1931. a. on 8 miljoni tonni, s. t. N. Liit on Inglismaast, kus 1929. a. 7,7 miljoni tonni malmi walmistati, ette jõudmas. Teraselalwalmistuse programm on 1931. a. 8,8 miljoni tonni, s. t. N. Liit jõuab sel alal Prantsusmaast ette. Kiwisõetootmise programm on 1931. a. 83,5 miljoni tonni peale kindlaks määratud, seega jällegi kaugelt rohkem, kui Prantsusmaal.

Kui siinjuures silmas pidada seda asjaolu, et wiimastel aastatel kapitalistlistes maades tööstus kohutawalt on langenud ja edasi langeb, kuna wõrdluseks on wõetud kriisieelsed arwud, siis on N. Liidu saawutused tegelikult weelgi suuremad.

Kuid tähtis pole siin mitte ainult hulgaline kasw, waid ka see, kuidas areneb kasw **sotsialismi** sihis. 1930. a. oli N. Liidu rahwaüldsissetuleku sotsialistlik sektor 74,5 prots.; 1931. a. saab ta erikaal 81,8 protsendini kasvama. Tööstuse üldises produktisioonis oli ühiskondlustatud sektor 1930. a. 94,7 prots., 1931. a. saab ta 97,5 prots. olema. Nii et tööstuse erasektori osaks kõigest 2,5 prots. jääb.

1931. a. tööstuse toodang on kogu poolest $\frac{4}{5}$ wiie-aasta plaani wiimase aasta toodangust, ja tööstuse toodangu aastane **juurekasw** saab suurem olema, kui endise tsaari-Wenemaa tööstuse aastane toodang üldse. Wiie-aasta plaani programm rasketööstuse alal saab juba 1931. a. peaaegu täidetud (98,7 prots.).

Määratusuur tähtsus on sel asjaolul, et 1931. a. astuwad tegewusesse uued hiiglatehased 4 miljardi rubla wäärtuses; selle tagajärjel tõuseb üldine tööstusekaupade kogusumma, mis töötawate hulkade warustamiseks läheb, 11,5 miljardi rubla pealt (1930. a.) 14,6 miljardi rublani (1931. a.), s. t. umbes 25—30 prots.

1931. a. plaani järele peab sotsialistlikesse tööstusesse umbes 2 miljoni uut töölisi juure tulema. Kuna tööpuudus N. Liidus likwideeritud on, siis seisab nõukogude walitsus suure ja raske ülesande ees, et need 2 miljoni uut töölisi leida ja tööstusesse wiia.

Kahe eelmise aasta kestel on N. Liidu põllumajandus sotsialistlike ümberkorralduse alal määratusuuri tagajärgi saavutanud. Külwipind kaswas wiimase aasta kestel 118 miljoni ha pealt 127 miljoni ha-ni, terawiljasaak tõusis 71,7 miljoni tsentneri (1 tsentn. = 100 klgr.) pealt 87,4 miljoni tsentnerini.

Terawilja suutis nõukoguderiik kokku osta 1925. a. — 515 miljoni puuda, 1929. a. — 977 miljoni puuda, 1931. a. on juba (1. jaanuariks) kokku ostetud 1.250 miljoni puuda. Terawilja küsimus on N. Liidus lõpulikult lahendatud. Halwem on aga seisukord karjakaswatuse küsimusega; sellepärast kriipsutas KK detsembripleenum alla karjakaswatuse küsimuse lahendamise kiirendamise vajadust ja seadis riiklistele karjakaswatuse asutustele kindla programmi, mida 1931. a. peab täitma. „Skotowod“ peab enda karja 2.800 tuhandeni tõstma, „Swinowod“ 1.900 tuhandeni, „Owtsewod“ 4,4 miljonini.

Põllumajanduse kollektiwiseerimise alal on 1931. a. programm järgmine: terawilja raioonides (stepis) kollektiividesse mitte vähem kui 80 prots. majapidamisi tõmmata, mis nendes raioonides kollektiwiseerimise lõpulewiimist ja kulaku, kui klassi, täielist likwideerimist tähendab. Teistes terawilja raioonides (metsastepis) mitte vähem kui 50 prots. majapidamisi kollektiwiseerida. Tarwitawates raioonides 20—25 prots. majapidamisi kollektiwiseerida. Nii et üldiselt saab 1931. a. lõpuks N. Liidus üle 50 prots. talumajapidamisi kollektiwiteeritud.

Toome tabeli, mis näitab, kuidas 1931. a. lõpuks külwipind peab tõusma — võrreldes nende arwudega, mis esialgse plaani järele wiieaasta lõpuks olid kawatsetud:

	Wiie-aasta plaan (miljonites hektarites)	1931. a.
Üldine külwipind	141,3	143
Terawilja külwipind	111,4	108,6
Tehnilised kultuurid	11,8	13,4
Puuwill	1,5	2,2
Suhkrupreedid	1	1,4
Lina	1,7	2,1
Koll.-majapidamiste külwipind	14,5	6,6
Nõukogumajapidamiste külwipind	4,4	8,9

Suurel määral saab 1931. a. kaswama põllumajanduse tehniline alus. 1931. a. annab põllumajandusesse 120.000 traktorit (10-jõulistes arwatud). Masina- ja traktorijaamade arw peab 360-est 1040-ni tõusma. Põllutöomasinaid saab 1931. a. põllumajandus 768 miljoni rubla wäärtuses (1930. a. 400 miljoni rubla wäärtuses) ja peale selle weel mitte vähem kui 7000 weoautot.

1931. a. läheb põllumajanduses erikaal lõpulikult sotsialistlike sektori kätte, s. t. sotsialism wõidab ka sellel määratusuurel ja sotsialismi ehitamise seisukohalt waadates kõige raskemal wäerinnal.

Suure sammu edasi astub N. Liit 1931. a. töötawate hulkade aine-
lise ja kultuurilise olukorra tõstmise alal. Tööstusetöölise reaalne palk
tõuseb üldiselt 1931. a. 6 prots. võrd, transporditöölistel 8 prots. Rahwa-
hariduse, sotsiaalse kinnituse ja terwishoiu peale kulutatakse 1931. a.
6,5 miljardi rubla (1930. a. 5 miljardi rubla).

Töölise uute elumajade ehitamise peale on määratud üle miljardi
rubla (1930. a. kulutati 480 miljoni rubla).

Seitsmetunnise tööpäewa ja neljapäewase töönädala sisseseadmine
wiiakse kõigis tööstuseharudes 1931. a. lõpule (peale kiutööstuse).

Sots-faschistide II Internatsionaali metuusala K. Kautsky sulest ilmus
hiljuti raamat: „Enamlus ummik“, kus see paendluse-ogaraks läinud
wanataat järgmist lollust jutustab:

„Poliitiline pööre Wenemaal, mis wõimu selle partei kätte annaks,
kes töölistel rewolutsiooni wõitustid ära wõtta tahab, tähendaks mööda-
pääsemata kontrewolutsiooni, ja meie peaksime selle ärahoidmise vastu
wõitlema. Kuid praegu ei ole Wenemaal nähtawasti kedagi, peale nõu-
kogudewõimu, kes tööliste olukorda halwendaks. Nõukogudewõim aga
töötab juba ammu selles sihis.“

„Ja proletariaadi seisukord peab ka edaspidi ikka enam halwenema,
kuiwõrd bürokraatia kammitšas siplew natsionaliseeritud tööstus ikka enam
enda wõimetust tunda annab.“

Muuks kui ogaraks läinud wanakese sonimiseks seda „teoreetika“
jaburdust nimetada ei saa.

Kapitalistline maailm ägab ennenagemata tööstusekriisi all, walmis-
tus wäheneb, tööpuudus kaswab kohutawalt, ja miljonid töötatöölised
wisatakse uulitsale, tööpalk langeb, tööpäewa pikkus tõuseb. N. Liidu
tööstus aga kaswab ennenagemata tormilise kiirusega, sajad tuhanded ja
miljonid uued töölised tõmmatakse tööle, tööpuudus on täiesti likwidee-
ritud ja nõukogude walitsus on sunnitud jõudu pingutama, et ikka uusi
ja uusi töölisi walmistusesse tõmmata; 7-tunnine tööpäew ja witepäewane
töönädal seatakse kõigis tööstuseharudes 1931. a. sisse. Kuid Kautsky
jaburdab — N. Liidu wõimetusest!

Terwe rida tähtsamaid ja arukamaid kodanlisi majandusteadlasi ja
poliitikamehi on sunnitud N. Liidu edusamme tunnistama.

Nii, näiteks, kirjutab N. Liidu wana „tuttaw“ Lloyd George järg-
mist: „Kommunistlised juhid hakkasid sarnast plaani teostama, mis enda
ulatuse ja tähtsuse poolest warju jätab kõik, mis senini ajaloos suurt ja
julget on olnud. Stalin hakkas Wenemaad, mis suurem on kui Euroopa,
kuid mis samal ajal kõige halwemini oli organiseeritud, wabrikutega, ma-
sinatega ja walmistuseabinõudega warustama. Selle hiiglasuure maa põllu-
majandus, kus senini primitiivsed majandusewormid walitsesid, peab
saama mehaniseeritud ja ühiskondlustatud. Terwe plaani saatus oleneb
eksperimenti (katse) kordaminekust põllumajanduses. Kui korda läheb
wiljasaaki kahekordseks tõsta, siis wõib walitsus ka tööstust ikka enam
ja enam arendada. Aeg on selle eksperimenti tähtsamaks teguriks. Wiie-
aasta plaani kolmas aasta on kriitiline aasta selle plaani (pjätiletka) saa-
tusele. Igatahes, Stalin loob ajalugu suures ulatuses. Kui tal see ei
õnnesta, siis on kommunism likwideeritud paljudeks aastakümneteks. Kui

aga eesmärk saawutatakse, siis tõestab kommunism sellega, et teda wõimalik on teostada. Wõimalik on, et kõige tähtsamaks tagajärjeks saab see olema, et Wenemaa oma hiiglarahwahulgaga, mis suurepäraseks wõitlusmaterjaliks on, muutub kõige rikkamaks ja wõimsamaks maaks terwes ilmas.“

Nii kirjutab kodanluse üks arukam poliitikategelane. Kuid armetu wanataadike Kautsky, see imperialismi alandlik toapoiss püüab oma isandaid ikka weel wanade, kodanluse enda poolt juba ammugi kõrwaleheidetud, hirmulugudega N. Liidu majanduslisest kokkuwarisemisest trööstida.

Kodanlised majanduseteadlased ja poliitikategelased, kes senini N. Liidu wiie-aasta plaani lihtsalt pilgates wälja naersid, tunnewad nüüd tõsist hirmu nende hiiglasuurte edusammude ees, mida N. Liit on saawutanud.

Kahe wiimase aasta wältel on N. Liit määratusuuri edusamme teinud. Kolmanda aasta plaani täitmine loob eeltingimused selleks, et wundamendile terve sotsialismi hoone ehitada.

Lenin kirjutab 1917. a.: „Poliitiline wahe kommunismi kahe astme wahel, **esimese** ehk alama ja **kõrgema** astme wahel saab ajajooksul, arwatawasti, määratusuur olema, kuid nüüd, kapitalismi ajal, oleks seda naeruwäärt tunnistada. Missuguste astmetega, missuguste praktiliste abinõude kaudu inimsugu sellele kõrgemale eesmärgile läheneb, — seda meie ei tea ega wõigi teada. Kuid tähtis on endale selgitada, kui lõpmata wale on harilik kodanline ettekujutus, et sotsialism olewat mingisugune surnud, angunud, alati ühesugune, kuna aga tegelikult **ainult** ühes sotsialismiga algab kiire, tõsine, tegelikult hulgaline, rahwa enamususe osawõtul, aga edaspidi kõige rahwaga, edasiliikumine kõigil ühiskondlise ja isiklise elu aladel.“ (Lenin, „Riik ja rewolutsioon.)

Käesolewal ajal on partei õige leninistlise poliitika tagajärjel juba sarnaseid tagajärgi saawutanud, et sotsialismi esimese ajajärgu põhijooned juba näha on ja N. Liit on asunud teostama neid praktilisi ülesandeid, millest peab kujunema sotsialistline ühiskond — nimelt 1931. a. saab lõpule wiidud sotsialistlise wundamendi, sotsialismi majanduslise aluse ehitus.

„Pahem“-parempoolne blokk püüab seda eitada, et N. Liit on juba sotsialismi ajajärku jõudnud. Tegelikult ei ole see midagi muud, kui wana trotskistlik korrutus sellest, et ühel maal wõimalik ei ole sotsialismi ehitada.

„Pahem“-parempoolne blokk ei suuda ülemineku ajajärgu arenemise dialektikast aru saada ja eraldab nepi wiimase ajajärgu hiina müüriga sotsialismi esimesest ajajärgust.

Sotsialismi ajajärgu esimese alama astme tähtsamaks iseloomustuseks on see, et suurem ja mõjuwam osa walmistuseabinõusid sotsialistlikes sektoris on, et sotsialistlike sektori erikaal rahwasissetulekus 1931. a. juba 82 prots. sünnitab, et N. Liit käesolewal aastal lõpetab sotsialistlike majanduse wundamendi, sotsialismi majanduslise aluse ehitamise.

1931. a. hiiglasuured majanduslised ja tehnilised edusammud tähendawad **sotsialismi absoluutset ülekaalu** N. Liidu mitmesugustes majanduslistes kihitustes.

Klassiwahekordadesse toowad need edusammud suuri muudatusi, nad kindlustawad suurel määral proletariaadi tugewust. Üldine kollektiwiseerimise arenemine, wäike-erapõllumajanduse üleminek sotsialistlisele suurmajapidamisele tähendab seda, et need „kaanalid, millest sünniwad klassid ja kõigepealt kapital“, kinni pannakse. Nii et 1931. aasta saab olema otsustawaks aastaks selles mõttes, et ta lõpulikult piiri paneb kapitalistiliste elementide korduswalmistusele külas wäike-kaubawalmistuselise majapidamise alusel.

Nepile üleminek wõimaldas teatud piirides ja raamides kapitalismi arenemist. Nepi wiimane aste ja sotsialismi ajajärku jõudmine tähendab kapitalismi aluse häwitamist, tähendab wiimase kurnajateklassi — **küla-kurnajate** — häwitamist üldise kollektiwiteerimise raioonides ja selle alusel.

1931. a. plaani täitmine ei ole mitte kerge asi; ta nõuab N. Liidu proletariaadilt määratusuurt jõupingutust. ÜK(e)P on määratusuuri wõitused saawutanud peaasjalikult selle tagajärjel, et ta halastamata on wõidelnud partei leninlise liini eest igasuguste kallakutega, wiimasel ajal eestkätt parempoolsetega. Wõitlus partei leninlise liini eest peab ja saab ka edaspidiste wõitude tähtsamaks eelduseks olema.

ÜK(e)P KK detsembripleenumil esinesid parempoolsete juhid Buharin ja Rõkow teadaannetega, et nad partei liini õigeks tunnistawad, ja mõistsid hukka oma senised seisukohad. Kuid nüüd, kus isegi N. Liidu kõige wihasemad waenlased on sunnitud nõukogude walitsuse määratusuuri saawutusi tunnistama, on sellest wähe, et ainult partei liini õigeks tunnistada. Waja on kõige energiaga partei liini kaitsta, igasuguste kallakute wastu kõige ägedamat ja halastamata wõitlust pidada. Endised parempoolsete juhid aga seda senini näidanud ei ole, sellepärast otsustaski KK sm. Rõkowi rahwakomissaride nõukogu esimehe kohalt wabastada ja tema asemele kindla leninisti sm. Molotowi määrata, mis N. Liidu proletariaadi ja partei ridades suure waimustusega wastu wõeti.

R. M-k.

Parempoolsest kallakust Eestimaa kommunistlises parteis

Kominterni poliitsekretariaadi otsuste alusel, milles arwustatakse EKP wigu 1928-29. a. ning juhitakse partei tähelpanu tema praeguse ajajärgu põhiülesannetele, töötas EPK keskkomitee aprillpleenum (1930. a.) wälja partei poliitilise liini, mis endisest järsult lahku läks. Wastawalt Kominterni poliitsekretariaadi otsustele, arwustas partei keskkomitee aprilli koosolek tehtud oportunistlisi wigu, andes parteile ja kogu meie rewolutsioonilisele liikumisele niisuguse õige liini, mille teostamise alusel on kindlustatud partei wõitluswõime tõstmine, töölisteklassi wõitluste juhtimine, rewolutsioonilise wõitluse edasiarendamine, töölisteklassi enamus koondamine partei lipu alla wõitluseks proletaarse rewolutsiooni eest.

Aprillipleenumi otsuste teostamise alusel on meie partei viimasel ajal terve rea edusamme teinud, kõwendades parteiorganisatsiooni, laiendades sidemete wõrku wabrikute ja tehastega, asutades uusi organisatsioone ning seades korda endiseid, rakendades tööle kohalisi komiteesid, reageerides kiiremini igasugustele sündmustele, juhtides hulkade rewolutsioonilisi wäljaastumisi (töötatöoliste meeleawaldused), tehes seega terve rea samme organisatsioonilisest kriisist ülesaamiseks ning partei seisukorra ja töö parandamiseks. Need on ühtlasi ka tähtsateks sammudeks pöörde läbiwiimisel wastawalt Kominterni taktikale.

Need sammud on kätte wõidetud sellega, et partei pidas wõitlust kahel wäerinnal — parempoolse ja „pahempoolse“ oportunismi ning leplikkuse wastu, Kominterni poliitsekretariaadi ja aprillipleenumi otsuste eest, likwideerides endist oportunistlist poliitikat ja praktikat.

Kominterni leeniniline poliitika sai seega ka EKP-s suure wõidu, purustades parempoolse kallaku, kui peahädaoahu, samuti ka leplikkuse, ning „pahempoolse“ kallaku ja parem- ning „pahempoolsete“ oportunistide katsed ühist wäerinda, blokki luua. Täiesti isoleeritud sai parempoolsete oportunistide kildkond, kuna neil kuigi laialist mõju ei olnud parteis ja töolisteklassis, sest partei ja töolisteklass koondus terwena Kominterni leeninlise liini ümber. Weel üks näide Kominterni poliitika jõust, mille wastu purustawad oma pea kõik ja igasugused oportunistid paremalt ning „pahemalt“ poolt.

Milles seisid, Kominterni poliitsekretariaadi ja aprillipleenumi otsustest wälja minnes, parempoolsed wead EKP-s wiimastel aastatel ja kes olid parempoolse kallaku kandjateks?

Parempoolseid wigu meie parteis tehti kõige rohkem 1928/29. a. ja osalt ka weel 1930. a. ning selle parempoolse poliitika eesotsas seisis selleaegne partei illegaalne (põrandaalune) büroo.

Punase joonena kõikidest oportunistlistest wigadest käis läbi Kominterni pealiini parempoolne moonutamine, Kominterni 6. kongressi ja 10. pleenumi otsuste wassimine ja kõwerdamine teoorias ning praktikas.

Parempoolne kallak awalduis kõigepealt legalistlik-likwidaatorliku poliitika läbiwiimises, mis tegelikult wiis partei põrandaaluse organisatsiooni likwideerimisele, kuna kogu töö üle anti oportunistlisele Eesti Töolisteparteile. Wiimase kätte läks ka tegelikult hulgaliste töölisteorganisatsioonide juhtimine, nagu seda on ametiühisused jne. Selle legalistlik-likwidaatorliku poliitika tagajärjeks, mida selleaegne (1928/29. a.) illbüroo ajas, oli partei organisatsiooniline kriis, põrandaaluse aparadi lagunemine, partei liikmete arwu langemine, rakukeste arwu wähenemine, eestkätt just töökohtades, sidemete katkemine ettewõtetega.

Parempoolsed likwidaatorid, eesotsas selleaegse illbürooga, eitasid põrandaaluse organisatsiooni tähtsust. Sellejuures toodi esile oportunistlik „objektiivsete tingimiste“ teooria „rasketest oludest, milles wõimata töötada, põrandaalust organisatsiooni kindlustada“ jne. Oma wäidete tõenduseks püüdsid parempoolsed oportunistid poriga pilduda eesti töolisteklassi, kujutades teda „organiseerimata ja laialipillatud nälgiijate karjaks, kes mures tänapäewa leiwatüki pärast ning kelle silmaring praegu kaugemale ei ulata“, „eesti töolisteklassi ridades ei olewat leida ainustki inimest, kes usuks töolisteklassi jõusse“ jne.

Teiseks tuleb ära märkida, et eesti parempoolsed oportunistid, samuti kui teistegi maade omad, eitasid Kominterni rewolutsioonilist taktikat. Selle tagajärjeks oli see, et selleaegne illbüroo ei katsunudki organiseerida tööliste rewolutsioonilist võitlust, majanduslisi ja poliitilisi streikisid, meelevaldusi jne; ei katsunudki tõusta stüühiliselt puhkewate majandusliste ja poliitiliste streikide, meelevalduste jne etteotsa; ei teinud mingisuguseid otsustawaid samme, et äraandlikkude sotsiaalfaschistide käest streikide juhtimist ära kiskuda seal, kus sotsid selle oma kätte wõtnud.

Tallinna trükitööliste ja nõelatööliste streigid 1928. a. läksid täielikult sotside juhtimisel. Illbüroo oportunistiline juhtimine ei astunud mitte mingisuguseid samme, et sotside äraandlikku poliitikat nendes streikides paljastada ning sotside käest juhtimist ära kiskuda. Selleaegne oportunistiline illbüroo sammus siin täielikult sündmuste sabas, awaldas oma seisukoha hulk aega **pärast** streiki. Teistes stüühiliselt tekkinud palgawõitlustes, majanduslistest poliitilisteks ümberkaswawates streikides (nagu seda oli Kreenholmi streik 1929. a.), töötatööliste meelevaldustes ei näidanud partei põrandaalune juhtimine samuti algatust. Kõik need sündmused läksid parteist mööda.

1929. a. kaswas ametlikkude andmete järele palgawõitluste arw, ulatades 30-ni. Ka osawõtjate arwu ning streigipäewade poolest ulatasid 1929. a. streigid eelmiste aastate omadest üle. Selleaegne illbüroo ei wõi aga näidata ühtegi sammu, mis ta ette wõttis selleks, et neis streikides juhtiwat osa etendada, neile organiseeritud kaju anda, nende kogemusi üldistada, algelisi palgawõitlusi kõrgemale wõitluse astmele tõsta (majandusliste nõudmiste sidumine poliitilistega, hulgalise poliitilise streigi loosungi ülesseadmine ja selle organiseerimine), nende wõitluste waral töölisteklasi wõitlustahet kaswatada ning neist wõitlustest ka parteile uut jõudu ammutada.

Kominterni rewolutsioonilise taktika moonutamine seisis ka selles, et partei selleaegne põrandaalune juhtimine rewolutsiooniliste wõitluspäewade ja wäljaastumiste (1. mai, 1. august, 7. november, 6. märts) organiseerimise ja juhtimise otsekohe Eesti Töölistepartei oportunistide kätte andis, kes siis tegelikult wäljaastumised nurja ajasid.

Ka ühise wäärinna taktika moonutamises, igasuguste streigi-, tegevuse-, ühtsusekomiteede, organiseerimatute wõitlusesse tõmbamine ja teiste Kominterni rewolutsioonilistest taktikast järgnewate wõitlus- ja organiseerimiswiiside eitamisest wõi ignoreerimisest awaldus sama oportunistlik taktika ja poliitika. Ka töötatööliste hulgas, kelle arw kaswas, puudus tarwilik süstemaatiline töö. Edasi awaldus sama oportunism prowintzialismis, s. o. täiesti puudulikus reageerimises rahwuswahelise töölisteliikumise eluawalduste peale, huwipuudumises rahwuswahelise rewolutsioonilise liikumise wastu (aprillipleenumi otsustest).

Eriti piltlikult awaldus EKP selleaegse põrandaaluse büroo oportunistlik poliitika legaalseste organisatsioonide, eestkätt Eesti Töölistepartei, parlamendi ja omawalitsuste küsimuses.

Siin tuli eriti silmatorkawalt ilmsiks oportunistidele omane töölisteklasi jõu allahindamine, töölisteklasi jõusse mitteuskumine. Ei usutud

et töolisteklass võiks enese keskest välja eraldada ning legaalsete organisatsioonide juhtimise, parlamendi ja omavalitsuste volikogude rühmade jaoks rewolutsioonilisi kaadrisid anda. Ja sellepärast toetas illbüroo poliitiliselt mädanenud intelligentide, awanturistide, karjeristide ning tumeda poliitilise minewikuga inimeste pugemist parlamenti ja omavalitsuste volikogude töolisterühmadesse ning legaalsete töölisorganisatsioonide etteotsa (Grimpel, Kirikal, Hist, Kaawer, Käär j. t.).

Kuid legaalsete organisatsioonide, parlamendi ja omavalitsuste rühmade kaadrite küsimus on siin ainult asja üks külg. Veel tähtsamad on aga need poliitilised wead, mida selleaegne põrandaalune büroo legaalsete organisatsioonide küsimuses tegi. Selles asjas võiks kõigepealt nimetada, et parempoolsed oportunistid reklameerisid Eesti Töölisterparteid, kui ainukest marksistlik-rewolutsioonilist parteid Eestis, mis tähendas tegelikult kommunistlise partei ignoreerimist. Wiimane asjaolu on ka täiesti arusaadaw ja järgneb täielikult sellest oportunistilisest seadest, mille järele kogu rewolutsiooniline töö ja juhtimine legaalsete organisatsioonide üle Eesti Töölisterpartei kätte anti. Sellest seadest tuli tegelik likwidaatorlik katse parteid häwitada.

Edasi võiks nimetada, et selleaegne illbüroo Eesti Töölisterpartei oportunistlikud, sisuliselt sotslised walimisplatwormid heaks kiitis.

Et pahempoolsete ametiühisuste juhtimine tegelikult Eesti Töölisterparteile üle anti, siis oli selle tagajärjeks see, et ametiühisustes sotslist poliitikat aeti, eesti ametiühisustele Rootsi reformistlisi ametiühisusi eeskujuks seati, ametiühisusi töolisteklassi wõitlustega ei seotud, ametiühisuste kaudu töolistehulkade organiseerimiseks peaaegu mingisugust tööd ei tehtud, rewolutsioonilist ametiühisuste taktikat eitati jne.

„Pahempoolsete ametiühisuste organiseerimisekuu üleskutsed on selle paendluse ja parempoolse kallaku paremaks tõenduseks. Tallinna ametiühisuste nõukogu üleskute ametiühisuste organiseerimiseks ei ütle mitte ühte sõnagi sotsidest, nendest jõledamatest töolisteliikumise lõhkujatest ja killustajatest prowokaatoritest; nahatöölise ametiühisuse tege-lased wõtawad eeskuju Skandinaawia sotslistest ametiühisustest ja unistawad „awaratest töökodadest“ ning „puhtast kodust“ parema töötasuga jne. Mitte sõnagi N. Liidu ametiühisustest, wastupidi — sisuliselt on see N. Liidu wastu sihitud üleskute“, niiwiisi paljastab EKP keskkomitee oma üleskutses seda oportunistlist poliitikat ametiühisustes.

Selle parempoolse poliitika tagajärjel süwenes ametiühisusline legalism, põlwede nikutamine kodanluse poolt lubatud raamide ees, töolisteklassi wõitluste pidamine „lubatud piirides“ jne.

Edasi awaldas meie partei selleaegse põrandaaluse juhtimise parempoolne poliitika puudulikus wõitluses sotsiaalfaschismi, eriti tema „pahempoolse“ tiiva wastu, sõjahädaoahu puudulikus paljastamises, konspiratsioonilise tähtsuse allahindamises, talurahwa (eestkätt sulaste ja kehwikute) seas töötamise ignoreerimises, puudulikkudes töötempodes jne.

Oportunistilisest seadest tingitud puudulik wõitlus sotside wastu awaldus eestkätt sotside faschiseerumise protsessi allahindamises. Illbüroo ei paljastanud seda protsessi konkreetsete faktide najal.

1) Kodanluse sõjaprogrammi teostamine Rei walitsuse poolt (rootsi ja poola imperialistidega koostöötamine, Rootsi kuninga „külaskäik“ Rei walitsusele, sõjastrateegiliste raudteede ja maanteede ehitamine, nõukogude wastase kihutustöö eesotsas sammumine);

2) sotside partei ja sotsliste ametiühisuste latwade ühtekaswamine kodanlise riigiaparadiga ja kapitalistliste ettewõtetega (uus töölistewanemate seadus, mille sotsid esitasid ning mille järele töölistewanemad peawad osa wõtma ettewõtete walitsemisest, peawad kaitsma „ettewõtte“ huwisid ning mitte kaitsma niisuguseid tööliste nõudmisi, mis „ettewõttele“ kahju toowad; jne);

3) kodanlise korra kaitsmiseks ja rewolutsioonilise liikumise mahasurumiseks määratud bandede asutamine (niinimetatud töörahwa omakaitse salgad), mis tegelikult kaitseliidu ja kaitsepolitsei teiseks käeks on;

4) awalik wõitlus poliitilise amnestia vastu. „Ma ei häbene tunnista, et ma isiklikult ei poolda amnesteerimise poliitikat Eestis, sest kui täna amnesteeritakse ja homme ollakse sunnitud neid wangimajasse tagasi wiima, siis on see korrupsiooniline kord“, niiviisi hõiskas üks sotsiaal-faschistide peameestest — Karl Ast — 1929. a. sügisel riigikogus;

5) Sõjaseaduse pikendamine Rei walitsuse poolt, koostöö faschistilise riigipöörde ettewalmistajatega ning selle aktiivne toetamine jne. — Kõik need on üksikud lülid sotside faschiseerumise protsessist, mida illbüroo oma oportunistilise seade tagajärjel täiesti puudulikult paljastas ehk mitte sugugi ei paljastanud. Seega ei näinud parempoolsed oportunistid EKP-st sotside faschiseerumise protsessi ega paljastanud seda konkreetsete faktide najal.

„Pahempoolsele“ sotside vastu ei peetud juba sellepärast õieti mitte mingit wõitlust, et selleaegne illbüroo tegelikult „pahempoolsete“ sotsliste ollustega legaalsete organisatsioonide kaudu (Eesti Töölistepartei, kus awalikkude oportunistide ja likwidaatorite kõrwal ka „pahempoolseid“ sotse leidis) bloki löi, mille tagajärjel wõitlus „pahempoolsete“ sotsidega kinni mätsiti.

Kuna eesti parempoolsed oportunistid põrandaaluse organisatsiooni tähtsust allahindasid, siis tõi see enesega kaasa ka organisatsioonilik-konspiratsioonilise küsimuse allahindamise, raudse konspiratsiooni halwakspanemise ja mõnitamise. Konspiratsiooni tähtsuse allahindamine ei wäljendunud mitte üksi sõnakõlksudes, et aastate jooksul omandatud ning ka teiste maade kogemuste waral üldistatud konspiratsiooni kogemused „paberlised on, ega mingisugust tähtsust ei oma“, waid see allahindamine tuli ilmsiks ka tegelikus töös, tuues enesega kaasa raskeid tagajärgi, sest nõrk konspiratsioon andis waenlasele wõimalusi meie organisatsioonile kahju teha.

Mis on kõigi nende, siin lühidalt ettetoodud parempoolse kallaku, kui peahädaohu wigade aluseks Eestimaa kommunistlises liikumises?

Kõigi nende parempoolsete wigade aluseks on kapitalismi jõu, ajutise stabilisatsiooni püsiwuse, sotsiaaldemokraatia mõju ülehindamine, rewolutsiooniliste jõudude allahindamine, töölisteklassi pahemalepoole mi-

neku eitamine ning kõigest sellest järgnew rewolutsioonilise taktika eitamine.

Kui lehitseda Eesti Töölisterpartei häälekandjat, mille ümber koonduisid parempoolsed oportunistid meie parteist, siis ei leia meie ühtegi jälge sealt selle kohta, et inimesed 1928/29. a. Eestis alganud majanduslised kriisist aru oleksid saanud. ETP oportunistide häälekandja weergu-delt ei puudu isegi sõna „kolmas ajajärk“. Kuid kelle jaoks see „kolmas ajajärk“ on? Teiste maade jaoks, mitte Eestimaa jaoks. Kapitalismi „kolmas ajajärk“ Eestimaa jaoks kaob ära. Oportunistid teda ei tunnista. Nad ei tunnista, et ajutine stabilisatsioon, tööstuse ja põllumajanduse osaline tõus, rahaasjanduse kindlunemine jne, mida meie 1926/28. a. Eestis kons-tateerida wõisime, juba 1928. a. lõpul ja 1929. a. lagunema hakkas ja sügawa majanduslise kriisiga waheldus.

Kuidas parempoolsed oportunistid EKParteist Kominterni rewo-lutsioonilist taktikat saboteerisid ja eitasid, selle kohta ei paku näiteid mitte üksi rewolutsiooniliste tähtpäewade meealwalduste nurjaajamine, streigitwõitluste täielik ignoreerimine jne, sellest räägib ka terve rida otsekoheseid oportunistlisi wäljaastumisi Kominterni liini wastu. Neid wäljaastumisi naelutatakse kinni näiteks partei keskkomitee üleskutses, kus öeldakse, et „osa parteilasi ja klassiteadlikke töölisi peab kommunist-lise partei taktikat praeguses olukorras „liig rewolutsiooniliseks“, seleta-des, et praegu ei saa ega wõi töölisterklass mingit rewolutsioonilist wõit-lust korraldada“ jne.

Awalik Kominterni wastane dokument on ka Eesti Töölisterpartei programm, mis terve rea sotsiaalfaschistlisi seisukohti sisaldab ning eestkätt 1. dets. ülestõusu hindamise küsimuses täielikult kommunistlise partei wastu on sihitud, hinnates 1. dets. ülestõusu sotsiaalfaschistide seisukohalt. ETP programm on huwitaw just sellepärast ette tuua, et selle programmi wõtsid omaks parempoolsed oportunistid meie parteist.

Mispärast Kominterni taktika Eestimaa jaoks „liig rewolutsiooniline“ on, selle lobises wälja sama ETP häälekandja, kes rääkis, et eesti töö-listeklass olewat nõrk, purustatud, teadwuseta, wõitluswõimetu, tema enesekorraldamiseks minewat aastaid tarwis, ja alles siis saawat juttu olla „mõningasest wõitlusest“. Eelpool toodud wäidetele eesti tööliste-klassi jõu allahindamisest ning tema pahemalepoole mineku eitamisest parempoolsete oportunistide poolt, on see wiimane wäide eesti tööliste-klassi „nõrkusest ja wõitluswõime puudumisest“ weel kord tõenduseks, et parempoolsed oportunistid, need kodanluse ja sotsiaalfaschismi agen-did, ei näinud ega näe seda rewolutsioonilise liikumise tõusu ja tööliste-klassi pahemalepoole minekut, mis Eestis 1928/29. a. algas. *)

Niisugused oleksid lühidalt kokkuwõttes parempoolsed wead meie parteis. On selge, et need parempoolsed wead meie parteile suurt kahju tegid.

*) Ülewaltoodud wäidete tõenduseks, et parempoolsed oportunistid rewolutsioonilisi jõudusid allahindawad, töölisterklassi pahemalepoole minekut „ei näe“ ning töölisterklassi „nõrgana ja wõitluswõimetuna“ kujutawad, et seega oma oportunistlist taktikat põhjen-dada, — selle tõenduseks on ka sm. R. Wakmani kirjutused, mille kohta eelmises „Klassi-wõitluse“ numbris juba pikemalt kirjutati.

„Kapitalismi tingimistes tähendab parempoolne kallak kommunismis ühe osa kommunistide tendentsi, kaldumist, olgugi wormeerimata ja isegi alateadlikku, kuid siiski kaldumist marksismi rewolutsioonilisest joonest kõrwale minna sotsiaaldemokraatia poole. Kui teatud kommunistide ringkonnad eitawad walimiswõitluses (Prantsusmaal) hüüdsõna „klass klassi wastu“ otstarbekohasust ehk astuwad wälja kommunistlise partei iseseiswate kandidaatide wastu (Inglismaal), wõi ei taha terawasti küsimust üles seada wõitlusest „pahempoolse“ sotsiaaldemokraatiaga (Saksamaal) jne, jne, — siis tähendab see, et kommunistlike parteide ridades on inimesi, kes püüawad kohandada kommunismi sotsiaaldemokratismile.

Parempoolse kallaku wõit kapitalistlike maade kommunistlikes parteides tähendaks komm. parteide ideelist purustamist ja sotsiaaldemokratismi määratusuurt kõwenemist. Aga mis on sotsiaaldemokratismi määratusuur kõwenemine? See on kapitalismi kõwenemine ja kindlunemine, sest sotsiaaldemokraatia on kapitalismi peatoetuspunktiks tööliste klassis. Järelikult süwendab parempoolse kallaku wõit kapitalistlike maade komm. parteides neid tingimisi, mis tarwilikud on kapitalismi alahoidmiseks“. (Stalin, „Leninismi küsimused“.)

Parempoolse kallaku kõrwal tuli meie parteis ka leplikkus ilmsiks. Milles seisid leplikkuse wead?

Parempoolse kallaku allahindamises, parempoolse hädaohu eitamises EKP-s, parempoolsete wigade warjamises ja kinnimätsimises. Need, seltsimehed, kes ajasid leplikku poliitikat, tunnistasid küll rahwuswahelises kommunistlikes liikumises parempoolset hädaohtu, kuid konkreetset EKP-s nad parempoolset kallakut ega parempoolse poliitika läbiwõtjaid ei näinud.

„Meil on parteis inimesi, kes on walmis südametunnistuse puhastamiseks kuulutama wõitlust parempoolse kallakuga, umbes nii nagu papid wahel kuulutawad „halleluuja“, „halleluuja“, kuid kes ei wõta tarwitu-sele ei mingisuguseid, mitte mingisuguseid praktilisi abinõusid selleks, et tõsta wõitlust parempoolse kallakuga tarwilisele kõrgusele ning wõita ära parempoolset kallakut tegelikult. Niisugust woolu nimetatakse meil leplikkuse wooluks parempoolse, awaliku oportunistlise woolu suhtes. Ei ole raske aru saada, et wõitlus niisuguse leplikkusega on sisuosa üldisest wõitlusest parempoolse kallakuga, parempoolse hädaohuga. Sest on wõimata ära wõita parempoolset, oportunistlist kallakut, kui ei peeta süstemaatilist wõitlust leplikkusega, mis oma katuse all oportuniste warjab“. (Stalin, „Leninismi küsimused“.)

Need sm. Stalini sõnad on täiesti makswad ka leppelaste kohta meie parteis.

Kuidas leppelased EKP-st kallakute peale waatasid, selle kohta annab iseloomuliku pildi kirjutus „Kommunistis“ 25. aprillist 1929. a. Kirjutuses, milles räägitakse parempoolsest hädaohust Kominternis ja UKP-s, öeldakse EKP kohta järgmist:

„Eestimaa kommunistiline partei ei ole silamaani oma ridades weel tunnud mitmesuguseid woolusid.“

See leplikkuse seisukoht wiib leninismi põhimõtete eitamisele kallakute küsimuses ning näitab, et seltsimeestel, kes niisugust waadet awaldasid, puudub arusaamine neist põhjustest, millest kallakud tingitud. Milles nägi Lenin kõikide kallakute põhjust kommunistlikes liikumises ja töolisteliikumises üldse?

Nimelt selles, et „töolisteklass ei ole mitte hiina müüri-eraldatud väikekodanlastest kihtidest, kes teda ümbritsewad“ ning kes alata töölisteklassi ja tema rewolutsioonilise partei „ridadesse walguwad ja sinna väikekodanlisi kõikumisi toowad.“

Niiwiisi juhatab Lenin, kust tuleb otsida kallakute põhjusi, waatamata selle peale, missugusesse rüüsse need kallakud endid peidawad, kas parempoolsesse wõi „pahempoolsesse“. Niisugune kallakute põhjuste seletamine teeb meile ka selgeks, miks ühel wõi teisel ajaloolisel pöördepunktil üks wõi teine kallak peahädaohuks on. Ja sellepärast ei tule kallakuid maha salata, wagas lootuses, et neid meie parteis ei ole, waid enamline partei peab wõtlemata kahel wäerinnal, et kallakuid purustada ja neid kõikumisi häwitada, mida nad parteisse toowad.

Eestis, kus suurtööstus laguneb ja tööstuseproletariaadi read laiali-pillatud, kõweneb väikekodanlaste olluste pealesurumine töolisteliikumises ja parteis. Väikekodanlaste karjeristid, kodanluse ja sotsiaalfaschismi agendid Grimpelid, Kaawerid, Histid, Kirikalid jt., kes töölisteorganisatsioonide etteotsa ja parteisse pugesisid, on selle tõenduseks. Tagajärjeta ei jää ka sotside mõju osaline suurenemine wiimastel aastatel (1929. a. riigikogu ja 1930. a. omawalitsuste walimiste tulemused). Kõik see räägib sellest, et parempoolne kallak EKP-le tõsiseks hädaohuks oli ja on ning enesest praegusel ajajärgul peahädaohtu kujutab.

Samuti toob väikekodanlaste olluste pealesurumine enesega kaasa ka „pahempoolseid“ kõikumisi, mis tegelikult enesest sama oportunisti teist külge kujutawad.

Leplased demobiliseerisid partei tähelpanu, orienteerisid partei liikmeid ja töolistehulkasid walesti ning ei koondanud neid wihaseks wõt-luseks parempoolse kallaku ja selle kandjate wastu. Leplik poliitika kindlustas seega parempoolse kallaku seisukohti, õigustas kõige jämedamaid parempoolseid wigu ning suurendas parempoolsete mõju.

Nagu Kominterni poliitsekretariaat ja EKP keskkomitee aprillipleenum ära märgiwad, tegi sellel ajajärgul (1928/29. a.) leplikke wigu ka EKP poliitbüroo ja juunipleenum (1929. a.).

Möödunud aja jooksul ei puudunud ka „pahempoolsed“ wead ja wääratud meie partei üksikute organisatsioonide tegewuses. Need seisid selles, et eitati tööd sotslistes ametiühisustes, kardeti hulgalisi tööliste-organisatsioone, eitati igapäewase „musta“ organiseerimistöö ja wõt-luse ülesandeid, püüti üle karata üksikutest wõt-luse ajajärkudest ja lüüdist, seati tööliste wastuwõt-misele parteisse üleliigseid raskusi ette, püüti sotsiaaldemokraatilisi töölisi sotsiaalfaschistideks tembeldada, wahet tege-mata sotslise tööliste ja sotsiaalfaschistide juhi wahel jne. Kuid „pahem-poolsest“ kallakust eriti teine kord.

Nagu käesolewa kirjatüki algul juba tähendatud, on partei wiimasel ajal Kominterni poliitsekretariaadi ja aprillipleenumi otsuste teostamise

alusel terve rea ednsamme teinud. Sellejuures tuli parteil kokku põrgata katsetega endist oportunistlist liini jätkata. Keskkomitee viimane pleenum, mis mõni aeg tagasi ära peeti, mõistis hukka endise illbüroo sekretäri (1930. a.) parempoolse oportunistlise liini, mis seisis aprillipleenumi poolt hukkamõistetud oportunistlise liini ja tegewusetuse jätkamises ning mida illbüroo sekretär suurel osal objektiivsete raskustega — organisatsiooni nõrkus jne põhjendada püüdis.

Meie partei on annud purustawaid hoope parempoolsele kallakule, leplikkusele, samuti ka „pahempoolsetele“ wääratustele, isoleerides oportunisti kandjaid ning tõstes selle wõitluse alusel partei tööd. Kuid parempoolne kallak oli ja jääb meie parteis praegusel silmapilgul peahädaohuks, ja sellepärast on waja jätkata otsustawat wõitlust parempoolse kallaku ning oportunisti igasuguste awalduste (leplikkus, „pahempoolsus“, parem-„pahempoolne“ blokk) vastu Kominterni ja partei liini eest, et seega kindlustada pöörde läbiwiimist partei töös.

L. Looring.

Wõitlus kestab Hiinas

1931. aastat alustas Hiina rewolutsioon järgmiste wõitudega: 769 Lõuna-Hiina kreisist oli üle 300 nõukogude walitsuse käes; rewolutsioon tungis juba Lõuna-Hiina piiridest wälja ja punane sõjawägi wallutab, kuigi weel wähesel arwul, Kesk-Hiina maaalasilid.

Nõukogude Hiina territooriumil elab praegu 60 miljonit elanikku, kaswaw punane sõjawägi koosneb 22 korpusest; rewolutsiooni eest wõitlewad miljonid ja kümned miljonid.

Hiina punawägi suutis tagasi lüüa Tschan-Kai-Schi poolt valmistatud hoobi, — hoobi, mis oli korraldatud rahwuswaheliste imperialistide käsul, kes sundisid Nankinit Mukdeniga rahu tegema, et suuremaid jõudusid paisata tugewnewa punawäe vastu. Punawägi suutis sellele hoobile vastu panna ainult sellepärast, et teda kümned miljonid talupoegi kõige aktiivsemalt toetasid. See miljoniliste hulkade toetus on punawäele kahtlemata kindlustatud.

Miks see nii on?

Ei tarwitse korrata seda, kuiwõrd kurnatud oli ja on hiina talupoeg Kuomindangi walitsuse all, sellest oli jutt „Klassiwõitluses“ nr. 119-122.

Waatame, missugune on olukord Nõukogude Hiinas ja mis tuleb teha hiina seltsimeestel, et rewolutsiooni edukalt arendada.

Maaaladel, mida wallutanud punawägi, organiseeritakse nõukogud, konfiskeeritakse mõisnikkude maad, jagatakse see talupoegadele, tühistatakse orjalikud lõpingud jne. Kuid sellega pole weel rewolutsioon lõpule jõudnud. Kõik nõukogude walitsuse sammud, mis rewolutsiooni süwendawad, kutsuwad esile wastupanu kulaklises kihis.

Hiina külas kestab klassiwõitlus edasi. Kulakul puudus jõud agraar-rewolutsiooni läbiwiimise takistamiseks, kuid ega ta sellepärast

wõitlusest lahti ei ütle. Kulak katsub rewolutsiooni tulemusi oma kasuks tarwitada. Ta agiteerib maa jagamise poolt, kuid maa jagamise poolt walmistuse abinõude hulga järele. Kulak katsub selle hüüdsõnaga keskmikke oma wõrku püüda. Kulaku hüüdsõna on — aitab ainult mõisnikkude maade konfiskeerimisest, kaugemale pole waja minna.

Selge on, et ta oma naha eest hoolitseb. Ta katsub kõigest wäest segada tööliste ja talupoegade sidet, seletades, et tööliste palka tõsta ei tohi, sest see tõstaks tööstusesaaduste hinda ja mõjuks seega talupoja tasku peale.

Teisest küljest wõitlewad kehwikud, sulased, kulid maa ühetasase jagamise eest, wõitlewad agraarrewolutsiooni lõpulewiimise eest, wõitlewad feodaalkorra jäänuste täieliku häwitamise eest.

Hiina kompartei peab toetama seda kehwikute wõitlust, agraarrewolutsioon peab saama lõpule wiidud. Kompartei peab selles wõitluses õige maksupoliitikaga, õige, klassilise majandusepoliitikaga wõitma keskmiku oma poole, peab hoolitsema selle eest, et keskmik oleks proletariaadile liitlaseks, siis on seda kergem sellest rewolutsioonist järgmisesse edasi astuda.

Praegune olukord, kus talupoegade põhiosa — kehwikud ja keskmikud — lähewad stüühiliselt proletariaadiga kaasa, wõitlewad punawäeridades agraarrewolutsiooni eest, kuna kulak ägedalt rewolutsiooni arendamise wastast kihutustööd teeb —, tõstab esile tarwiduse kulaku wastu organiseeritud wõitlust korraldada.

Selleks et wõidelda edukalt kulaku, kontrrewolutsioonilise kodanluse ja wälisimperialistide interwentsiooni wastu, peab läbi wiima sügawa rewolutsiooniliste jõudude organiseerimise.

Hiina rewolutsiooni edasikandwaks jõuks on proletariaat ja talupoegade põhihulgad (kehwikud ja keskmikud). Hiina kommunistiline partei peab neid jõudusid organiseerima ja organiseeritult wõitlusesse wiima. Linna- ja maaproletariaat tuleb ametiühisustesse koondada, maal peab kehwikute grupid looma, punaste partisaanide salgad organiseerima.

Partei peab nendes organisatsioonides järjekindlat kaswatustööd tegema.

Erilist rõhku tuleb tööliste organiseerimise peale panna, sest hiina rewolutsiooni iseäralduseks on see, et talupoegade liikumine ületab töölisteliikumise.

See on ebaühtlasest majanduslisest arenemisest Hiina laialdasel territooriumil, hiina rewolutsiooni ajaloolisest käigust; 1925—27. a. rewolutsioon wapustas sügawalt Lõuna- ja Kesk-Hiinat, kuid puudutas wõrdlemisi wähe põhjapoolseid maakondi. Töölisteliikumise tahajäämist suurtes tööstuslistes keskkohdades tuleb seletada wälisimperialismi surwega.

Rahwuswaheline imperialism on wäga selgesti aru saanud, mida tähendab tööliste ja talupoegade side rewolutsioonis.

Hiina punawäele ei tee kuigi suurt raskust lüüa hiina kodanlist sõjawäge, kuid wälisimperialistid teawad, mis see nende kasupumpamisele Hiinas tähendaks.

Mitte asjata ei kirjuta inglise ajaleht:

„Meie tsiwilisatsiooni ähwardab suurem hädaoht. Lõuna-Hiinas tõusid üles miljonid talupojad. Talupoegade ülestõusud pole Hiinas uudiseks. Kuid praegu juhiwad mässawaid talupoegi enamlased, ja selles on meie tsiwilisatsiooni ähwardaw suurem hädaoht.“

Mitte asjata ei aruta ameerika kodanluse „kõrgesti haritud esindajad“ seda, kui palju läheb maksuma interwentsioon.

„Ikka enam ja enam kaswab arusaamine, et humaansuse seisukohalt on interwentsioon hädatarwilik. 200.000 wälismaa sõdurit wõiks hästi õpetatud hiina sõjawägede abiga kogu maal korra uuesti jalule seada . . . kulud sarnase ettewõtte peale ei ületaks 500.000.000 ameerika dollarit.“

Ja teisel: „Taipini mässu mahasurumine maksis 20 miljoni hiinlase elu. Boksijate ülestõusu mahasurumine maksis 1 miljoni hiinlase elu. Praeguse rewolutsiooni mahasurumine läheb maksuma 15 miljoni hiinlase elu.“

Kuulake ainult, kui jubedalt, kainelt ja lihtsalt arwestatakse!! — 500 miljoni ameerika dollarit (mida ühes mitmekordsete protsentidega tasuks pärast hiina tööline), 200 tuhat wälissõdurit ja — 15 miljoni hiina töölise ja talupoja werega wäetatud põllud ja linnad wõiwad jällegi imperialistide tuluallikaks saada. 15 miljoni ohwri laibad sunniwad teisi waikselt orjama. Lihtne, jube ja üpris „humaanne“!

Meil aga ei tarwitse sugugi kahelda, et imperialistidel sellega tõsi taga on.

Kui hiina punawägi Tschanscha wallutas, siis olid need wälisimperialistide sõjawäed, kes punawäe sealt lahkuma sundisid; sama lugu oli Nantschani all. Kaks korda wallutas punawägi tööstuslinna Dae, kuid jaapani wäed tõrjusid mõlemil korral punawäe sealt tagasi jne.

Nii kordub lugu igalpool, kus hiina punawägi wirutab oma rewolutsioonilise rusika tööstusliste keskkochtade poole. Imperialistid teawad, et kui tööstuslistes keskkochtades rewolutsioon omale baasi loob, siis nende laul lauldud on.

Hiina kommunistlise partei ülesanded rewolutsiooni edukaks jätkamiseks, hiina kodanluse ja wälisimperialistide sõjawägede löömiseks oleksid kokkuwõetult järgmised:

1) Kindlustada punawäge — luua tõeliselt tugew tööliste ja talupoegade punawägi.

See punawägi peab oma sotsiaalse koosseisu poolest olema töölistest ja talupoegade põhikihtidest, töolistest komanderidega, kindla parteilise wõrguga — üksmeelne ja alaliselt partei ja nõukogude walitsuse otsekoohese juhtiwuse all.

Sarnane kindel punawägi kümnete miljonite aktiivsel toetusel oleks suuteline andma ka wälisimperialistidele otsustawat hoopu.

2) Hiina seltsimehed peawad nõukogude walitsuse looma, millel oma kindel territoriaalne baas on. Seal territooriumil saaks siis nõukogude walitsus oma tegeliku poliitikaga näidata, et nõukogude maaalal

on tõesti parem elada kui kodanlise Hiina hirmuwalitsuse all. Hiina nõukogude walitsus peab oma igapäewases töös näitama, tegudega tõendama, et ta tõsiselt wõitleb imperialistide ja kodanluse vastu tööliste ja kehwa ning kesk-talupoja hea käekäigu eest.

Kolmas ülesanne, millest juba juttu oli, seisab selles, et Hiina kompartei peab organiseerima hulkasid nii nõukogude territooriumil kui ka imperialistide walitsuse all olewal maaalal. Eriti tuleb rõhku panna tööliste organiseerimise peale suurtes tööstuslistes keskkochtades, kus küll imperialistide terror õige tugew on, kuid mis ei tohi olla ärawõitmatuks takistuseks töölisteklassi organiseerimises ametiühisustesse ja teistesse rewolutsioonilistesse organisatsioonidesse.

Lõpuks peab partei oma ridade puhtuse eest erilist hoolt pidama. Waja on halastamatut wõitlust pidada parempoolse kallaku, kui peahädaohu vastu. Waja on näidata, et kõik kaebamine põrandaaluse töö raskuste üle, selle töö likwideerimise ja legaliseerimise soowitused, kõik järelandmised kulakutele, igasugune oportunist nõukogude loomises ja töös pole muud kui parempoolne kallak, pole muud, kui wäikekodanluse mõju wäljendus.

Samuti ei tohi wähendada tuld pahempoolse kallaku vastu, pahempoolsete awanturistlike hüüdsõnade vastu. Mõlemad kallakud, nii paremkui pahempoolne, on wäikekodanluse mõju awaldus proletariaadi ridades.

Kui rääkida pahempoolsest kallakust hiina rewolutsiooni küsimuses, siis pole huwitusega tuletada meele Trotski seisukohta hiina rewolutsiooni suhtes.

Trotski katsus kogu aeg teoreetiliselt tõestada, et asumaadel — Hiinas, Indias jne, wõib rewolutsioon olla ainult proletaarne. Kuid Hiina rewolutsiooni tegelik käik purustas selle teooria pihuks ja põrmuks.

1928. a. kuulutas Trotski Tschan-Kai-Schi walitsusele pikka iga Pahempoolsed ja parempoolsed nõudsid „asutawa kogu“ hüüdsõna üles seadmist. Komintern ja Hiina kompartei seadsid nõukogude loomise hüüdsõna üles.

Elu ise, rewolutsiooni käik, hiina talupoegade miljonilised hulgad seletawad kõige näitlikumalt, et õigus oli Leninil, kui ta rääkis imperialismi ja feodalismi wastastest rewolutsioonidest asumaadel, et Lenin ei eksinud, kui ta rääkis sellest, et nõukogud wõiwad ja peawad saada ülestõusu orgaanideks isegi mahajäänud talurahwamaadel.

Hiina rewolutsiooni praegune arenemisaste — hiina nõukogud — on üks suurematest leninismi wõitudest.

P. A.

Lenini õpetus proletaarsest rewolutsioonist

Üleilmne majandusline kriis wapustab kuni põhjani kogu kapitalistlist süsteemi ja süweneb iga päewaga weelgi. Ajalehed ja raadio toowad ikka uusi ja uusi teateid wabrikute ning tehaste sulgumisest, pankade kokkuwarisemisest, aktsiate kursi langemisest, kaubanduslise ringkäigu wähenemisest ja töötute hulga peadpöörítawast kaswust, millele kodanlus asjata püüab piiri panna.

Loomulikult kutsub niisugune laialine ja sügaw majandusline kriis wälja ka poliitilise kriisi ja klassiwõitluse terawnemise. Proletaarse rewolutsiooni laine, mis kapitalismi stabiliseerumise aastatel ajutiselt alanes, tõuseb uue hooga ja teeb proletariaadi diktatuuri teostamise nii mõnelgi maal mitte enam homse, waid tänapäewa küsimuseks.

See asjaolu, et me seisame nähtawasti uute otsustawate rewolutsiooniwõitluste ees, seab proletariaadi ette terve rea ülesandeid. Üks esimestest ja tähtsamatest ülesannetest on läbi töötada ja omada Lenina proletaarse rewolutsiooni teooria. Ei saa silmapilgukski unustada, et ilma rewolutsioonilise teooriata ei saa olla rewolutsioonilist praktikat, ei saa olla õiget strateegiat ja wõitlustaktikat. Anda lühike ja olgugi pealiskaudne kokkuwõte Lenina õpetusest proletaarse rewolutsiooni üle, see ongi käesolewa kirjatüki ülesanne.

Kuid enne kui minna Marxi-Lenina rewolutsiooniteooria juure, tuleb meil paari sõnaga peatada Lenina õpetuse — leninismi — juures üldse. See on seda enam tarwilik, et kuni siiamani Lenina õpetuse hindamises tihti weel segadus walitseb. Sagedasti wõib kuulda, kuidas marksism ja leninism wastamisi seatakse. Ühed räägiwad: marksism on teooria, leninism praktika. Teised tõendawad, et nemad ei olewat leninistid ega enamlased, waid marksistid. Kolmandad kinnitawad, et leninism on õpetus, kuidas rewolutsiooni teha . . . Ei ole raske aru saada, et niisugune marksismi ja leninismi üksksteisele wastuseadmine on wesi sotsiaalfaschistide weskile, kes, nagu teada, endid ikka weel marksistideks nimetawad ja Kautsky habeme juures wannuwad, et Lenin olla Marxi õpetust wõit sinud, kuna nemad seda õiget marksismi kaitswat.

Mis on leninism?

Küsimuse peale, mis on leninism, annab sm. Stalin järgmise wastuse: „Leninism on marksism imperialismi ja proletaarse rewolutsiooni ajajärgul. Täpsemalt: leninism on proletaarse rewolutsiooni teooria ja taktika üldse, proletariaadi diktatuuri teooria ja taktika eriti“. (Stalin, „Leninismi küsimused“.)

Ei ole kahtlust, et just see sm. Stalina leninismi kindlaksmääramine kõige täpsem ja järelikult kõige õigem on. Sellest määramisest järgneb, et leninism ja marksism on sisuliselt üks ja sama, ainult üks ühel, teine teisel ajaloolisel arenemisastmel. Leninism, kui marksism imperialistlikel ajajärgul, on marksismi edasiarendamine, tema kõrgem aste, aga mitte marksismi kohandamine mõne üksiku maa omapärasele rewolutsiooniliikumisele ja mitte ainult Marxi õpetuse puhastamine igasugusest oportunistilisest moonutamisest, mida sinna sisse wiinud Kautskyd, Bernsteinid ja teised II Internatsionaali paendlased ja äraandjad. Muidugi tegi Lenin ka sellel alal suure töö, ent piirduda ainult „puhastamisega“ ei saa ega wõi.

Edasi. Sellest määramisest järgneb, et leninism nagu marksismgi, on „kõigi maade rewolutsioonilise liikumise kogemuste üldistamine“ (Stalin), s.o. leninism kannab internatsionaalset iseloomu. Wiimane asjaolu on eriti tähtis sellepärast, et sotsid ei tawad Lenina õpetuse üleilmset tähtsust ja püüawad seda „puht wene“ nähtuseks tembeldada, mis pole kõlbuline teistel, enam arenenud kapitalistlikel maadel. Objektiivselt aitawad sotsidele kaasa need, kes leninismi nii määravad, nagu seda tegi sm. Sinowjew, kes kirjutab, et:

„Leninism on marksism imperialistlike sõdade ja üleilmse rewolutsiooni ajajärgul, mis algab otsekohe maal, kus enamuses talurahwas“. (G. Sinowjew, „Leninism.)

Sm. Sinowjewe määruse esimene pool on õige ja meile wastuwõetaw, kuid wiimane on wale, on lausa oportunistlik.

Tõepoolest, kui leninism on mahajäänud talurahwamaa saadus ja muud midagi, siis on arusaadaw, et tema kogemused, tema taktika ei wõi olla eeskujuks teiste maade kommunistlikele parteidele, Kominternile terwelt. See tähendab, et Kominterni sektsioonide enamlustamisest (leninism ja enamlus on üks ja seesama), wennasparteide töö ümberkorraldamisest enamlisele, leninistilisele alusele, ei wõi juttugi olla. Jätta aga komparteid kapitalistlikel maadel ilma enamlise taktikata ja teooriata, tähendab, wõtta neilt mõjuwam sõjariist oportunistmiga wõitlemiseks, tähendab, lükata proletariaadi diktatuuri teostamine tükiks ajaks edasi.

Millest oleneb niisugune ebaõige leninismi määramine? See oleneb sellest, et paljud pole weel aru saanud leninismi põhiolust, sellest kõige tähtsamast, mis Lenina õpetuses on. Näiteks wõib tuua jällegi sm. Sinowjew. „Talurahwa küsimus, nagu ma juba ütlesin, on leninismi, enamluse põhiküsimus“, kirjutab Sinowjew oma eespool nimetatud töös. See pole muidugi õige. Praegu peaks käega katsutawalt selge olema, et põhiküsimuseks leninismis ei ole mitte talurahwa küsimus, kui tähtis see ka ei ole, waid „küsimus proletaarsest diktatuurist, selle wõitmise tingimistest, selle kindlustamise tingimistest“. (Stalin.)

Teisiti ei wõi ollagi. Peaesmärk, mis proletariaadi ees seisab, on: wõtta enda kätte poliitiline wõim ja selle abil korraldada ümber kogu ühiskondline kord sotsialistilisele alusele. Selleks, et oma eesmärki teostada, et purustada kodanline kord, on proletariaadil waja liitlast. See liitlane on suur enamus talurahwast, keda kapitalism samuti kurnab nagu

töolistki. Ent see liitlane ise on väike eraomanik, kelle eesmärgiks pole sugugi sotsialism. Sinna tuleb ta ainult proletariaadi ja sotsialistilise suur-tööstuse mõjul ning juhtimisel, weendudes igapäewases praktikas suur-ühiswalmistuse tululikkuses. Kõik see võib sündida ainult peale selle, kui võim juba proletariaadi käes on, s.o. töolisteklassi diktatuuri ajajärgul, mil juhtiw suur-tööstus kannab sotsialistlist iseloomu. Siit järgneb, et talurahwa, kui liitlase, küsimuse, kelle kaasabil proletariaat võimule tuleb ja keda wiimane siis sotsialismile juhib, määrab ära proletariaadi peaülesanne, peaesmärk. Kui proletariaadi ees ei seisaks võimuwõtmise küsimus, tuleks ka talurahwa küsimus teisiti seada. Järelikult on pea-küsimuseks esimene, aga mitte teine, nagu arwab sm. Sinowjew.

Ja teisest küljest. Kui tunnistada, et leninism on proletaarse rewolutsiooni ja proletariaadi diktatuuri teooria ja taktika, aga peaküsimus igas rewolutsioonis on poliitilise võimu küsimus, siis on arusaadaw, et kõige tähtsamaks leninismis peab olema ja on õpetus proletaarsest dikta-tuurist, aga mitte midagi muud.

Marx ja Engels, tuginedes olewatele võitluskogemustele, wõisid tõendada, et „klassiwõitlus wiib paratamatalt proletariaadi diktatuurile“. Nad wõisid proletariaadi rewolutsiooni teooria ja taktika wälja töötada kuni võimu wõtmiseni, ning ainult üldjoontes ära märkida selle võimu iseloomu, ülesanded ja edaspidise arenemise sihi. Rohkem nad teha ei saanud, kuiwõrd puudusid praktilised kogemused, ilma milleta ükski teaduslik rewolutsiooniteooria wõimalik ei ole.

Lenin jatkas nende tööd. Ta töötas wälja juba konkreetse taktika proletariaadi diktatuuri, sotsialismi ehitamise ajajärgu kohta, täiendades ühtaegu töolisteklassi taktikat võimu pärast wõitlemisel ja rikastades marksistlist teooriat uute võitlusmeetoditega, mida nõuab uus, impe-rialistline ajajärk.

Kuid eksitus oleks arwata, et Lenin ainult seda osa Marxi õpetusest edasi arendas ja täiendas, mis puutub otsekohesesse rewolutsiooni teoo-riasse. Marksism pole ainult õpetus rewolutsioonist, waid ühtaegu ka proletariaadi teaduslik ilmawaade. Ja kui meie räägime, et leninism on marksism imperialistlikel ajajärgul, siis tähendab see seda, et leninismis jõudis kogu marksistlik ilmawaade uuele, kõrgem-ale astmele. Lenina filosoofiline pärandus on weel läbitöötama, kuid isegi pealiskaudne uurimine on näidanud, et Lenina tööd tä-hendawad uut ajajärku dialektilise materialismi arenemises. Ja just selle-pärast, et Lenin ei arendanud edasi ega täiendanud mitte mõnda üksikut haru marksismist, waid tõstis Marxi õpetuse terwelt kõrgemale ast-mele, uuele tasapinnale, ei wõi juttugi olla marksismi ja leninismi wastamisi seadmisest. Praegu ei saa keegi marksist olla, kes pole enamlane, leninlane.

• Proletaarse rewolutsiooni põhiolu ja ülesanded

Üheks tähtsamaks eeltingimiseks, mis wõimaldab igasugu inimühis-konna olemasoleku, on materiaalne walmistus, s.o. nende ainete walmis-tamine, mille abil inimesed oma tarbeid rahuldawad. Selles ainete wal-mistamise protsessis ehk käigus ei mõju inimesed mitte ainult looduse

peale, kust nad oma warad ammutawad, waid mõjuwad ka wastamisi ükssteise (ja iseenese) peale. Walmistajate wahel kujunewad teatud wahekorrad, mida Marx nimetas walmistuslisteks wahekordadeks. Need inimeste wahelised wahekorrad olenewad walmistawate jõudude arenemise tasapinnast, kuid, olles juba tekkinud, awaldawad need wahekorrad omakorda mõju walmistawate jõudude edaspidise arenemise peale, s.o. nad wõiwad kõwendada wõi takistada walmistawate jõudude arenemist. Tähendab, walmistuslised wahekorrad, olles walmistawate jõudude awalduswormiks, pole passiwsed, ega käi sõnakuulelikult walmistawate jõudude arenemise kannul. Neil on oma arenemise loogika, mis täpselt kokku ei käi walmistawate jõudude omaga. Walmistuslisi wahekordi ei saa täielikult ära eraldada walmistuslistet jõududest, kuid neid ei saa ka samastada. Walmistuslised wahekorrad ja walmistawad jõud kujutawad enesest dialektilist ühtsust, s.o. nad on samased, kuid sealjuures ka erinewad. See ühtsus awaldab ennast selles walmistamiswiisis, mille abil ühiskond oma warasid walmistab ja mis igal ühiskonnal isegune on.

Walmistusliste wahekordade kogusumma moodustab ühiskonna majanduslise struktuuri (ehituskawa), ehk ühiskonna majanduslise formatsiooni, mille peal tekiwad ja millele tuginewad poliitilised, juriidilised ja ideoloogilised pealisehitused. Ühiskonna majandusline struktuur on peatunus, mille abil me ühte ühiskonda teisest eraldame.

Marxi üks suurematest teenetest on see, et ta esimesena wälja töötas ühiskonna majanduslise formatsiooni mõiste ja näitas, et teatud struktuur ehk formatsioon ei ole kiwinenud ega igawesti püsiw, waid et sellel on oma algus ja lõpp, nagu igal teiselgi nähtusel ehk protsessil ühiskonnas ja looduses. Edasi näitas Marx, et liikumapanewaks jõuks, mis walmistawaid jõude arenema sunnib, on wastuolu walmistawate jõudude ja walmistusliste wahekordade wahel. Walmistuslised wahekorrad on oma hiiglasuurte ja keeruliste pealisehituste tagajärjel püsiwamad, vähem liikuwad, kui walmistamisjõud. Teiste sõnadega: walmistawad jõud arenewad, kuna walmistuslised wahekorrad põhijoontes endiseks jääwad ja lõpuks walmistawate jõudude edasiarenemist takistama hakkawad. Tekib antagonism, wastuolu, mis wäljendub klassilises ühiskonnas — klassiwõitluses ja wiimaks lõpeb sellega, et olewad walmistuslised wahekorrad rewolutsioonilise klassi poolt purustatakse ja sellega walmistawatele jõududele wõimalus antakse uutest wahekordades wabalt edasi areneda. Enam weel. Uued walmistuslised wahekorrad aitawad sellele arenemisele igatepidi kaasa, kiirendawad seda, kuni nad lõpuks walmistawatele jõududele jälle kitsaks jääwad ja häwinema peawad.

Nagu näeme, sünnib walmistawate jõudude arenemine enam ühetasaselt (kuigi mitte täiesti), kuna walmistusliste wahekordade põhjalik muutumine sünnib hüppeliselt ja pikemate waheaegade järele, olgugi et osaline muutumine, teatud eriomaduse piirides, kogu aeg sünnib. Niisugused hüpped (rewolutsioon) tähendawad wana majanduslise struktuuri, wana ühiskonnakorra lõppu ja uue tekkimist, s.o. sünnib eriomadusline muudatus.

Ühiskonna majanduslise formatsiooni mõiste wäljatöötamisega andis Marx surmawa hoobi igasugustele idealistlistele ja eklektilistele ühis-

konna arenemise teooriatele ja pani wankumata aluse materialistilisele ajaloomõistmisele. Pole tarwis tõendada, et ainult materialistlik-dialektiline ajaloouurimise meetod meie võimaluse annab ajaloolise arenemise keerulist protsessi õieti mõista. Ent ilma minewiku teadmisetä ei wõi juttugi olla edaspidise arenemise suuna õigest märkimisest ja, järelikult, teaduslike rewolutsiooni teooria väljatöötamisest. Marx, tarwitades õiget uurimismeetodit, suutis ajaloo arenemise suuna suurepäraselt ette näha, ja see võimaldas tal teaduslik rewolutsiooniteooriat luua, mis kannab tema nime.

Ajalugu näitab, et üks majandusline formatsioon ei wõi rahulikult, ewolutsioonilisel teel teiseks ümber kaswada, vähemalt klassilises ühiskonnas mitte. Selleks on tarwis rewolutsiooni. Wana ühiskonnakord tuleb purustada, ja see on iga sotsiaalse rewolutsiooni ülesanne. Kuid selleks, et seda ülesannet täita, peab rewolutsioon kõigepealt purustama selle poliitilise pealisehituse, mis tekkinud wanade walmistustiste wahekordade pinnal ja kus kõik wõim koondatud ühe, majandusliselt walitsewa klassi, walmistusabinõude omaniku kätte, kes on organiseerunud riigi kujul. Purustada wana walitsemiskord ning anda poliitiline wõim riigis uue klassi kätte, kes seda kasutab kogu ühiskondlike korra ümberkorraldamiseks, see on iga poliitilise rewolutsiooni peaülesanne. Kuiwõrd iga sotsiaalne rewolutsioon selleks, et häwitada wanad walmistustilised wahekorrad, peab purustama wana poliitilise korra, niiwõrd on iga sotsiaalne rewolutsioon samal ajal ka poliitiline rewolutsioon ja ümberpöördukt: igasugune põhjalik poliitiline rewolutsioon on samal ajal ka sotsiaalne, sest peale wõimu üleminekut uue klassi kätte, ei wõi wanad walmistustilised wahekorrad muutmataks jääda. Siit järgneb, et poliitilist (meie räägime niisugusest juhtumisest, kus wõim läheb uue klassi kätte) ja sotsiaalset rewolutsiooni ei saa üksteisest „hiina müüriaga“ lahutada, neid kui üksteist eitawaid nähtusi wastamisi seada, waid neid tuleb mõista kui ühe ja sama protsessi kahte külge, mis üksteisega lahutamata seotud, ent sealjuures siiski oma erilisi ülesandeid täidawad. Nimelt seda poliitilise ja sotsiaalse rewolutsiooni ühtsust kriipsutabki Marx alla, kui ta kirjutab: „Ärge rääkige, et sotsiaalne liikumine eitab poliitilist liikumist. Millalgi ei olnud niisugust poliitilist liikumist, mis samal ajal poleks olnud ka sotsiaalne.“

Ainult niisuguses olukorras, kus ei ole enam klassisid ega klasside antagonismi, pole sotsiaalsed ewolutsioonid enam poliitilised rewolutsioonid. Niikaua aga on ühiskonna iga põhjaliku ümberkorralduse eel sotsiaalsete teaduste wiimaseks sõnaks:

„Sõda wõi surm; werine wõitlus wõi häwimine. Niisugune on küsimuse paratamata seade.“ (Georges Sand.) (Marxi sõrendus.)

Marx ei rõhuta siin ainult sotsiaalse ja poliitilise rewolutsiooni ühtsust, waid tõendab selge sõnaga rewolutsiooni paratamatust. Marxi arwates ei wõi klasside olemasolemisel juttugi olla ühiskonna rahulikust ümberkorraldamisest ewolutsioonilisel teel. Ainult „werine wõitlus“, rewolutsioon suudab küsimuse lahendada ja ühiskondlike korra teiseks muuta. Ja sellepärast kui keegi püüab tõendada, nagu oleks Marx võimalikuks pidanud, et wana ühiskond pikkamisi, ewolutsioonilisel teel ümber kaswab

uueks, siis pole ta kas mitte midagi aru saanud Marxi õpetusest, wõi ta wõltsib ja moonutab seda meelega, nagu teewad sots-faschistid II Internatsionaalist.

Klassilist ühiskonda, nagu juba tähendasime, iseloomustab kõigepealt see asjaolu, et üks klass, kelle käes on walmistamise abinõud, walitseb, s. t. — on walitsew klass. Et alal hoida oma eesõigusi ja teiste kurnamise wõimalust, et alla suruda klassi ehk klassisid, kes on huwitatud olewa ühiskondlise korra muutmisest, on walitsewal klassil tarwis erilist sõjariistus wägiwalla-organisatsiooni — riiki, kelle kätte oleks koondatud kõik poliitiline wõim ühiskonnas. Selle wõimu alla peawad endid painutama kõik ühiskonna liikmed, s. t. sõjariistus jõu jne abil sunnitakse neid painduma, kui nad seda wabatahtlikult ei tee. See maksab ka üksikute walitsewa klassi liigete kohta, kui seda nõuab klassihuwi. Siit tekibki mulje, nagu seisaks see organisatsioon ühiskonnast kõrgemal ja oleks wiimasesest rippumata, eriline kõrgem, erapooletu wõi koguni jumalik wõim. Ajalugu näitab meile küllalt selgesti niisuguse waate ekslikkust.

Riiki ei ole alati olemas olnud ega jää ta ka igawesti püsima. Algaja ühiskond, näiteks, ei tunnud riiki, kuiwõrd seal polnud klassisid ja, järelikult, ei olnud ka klasside wastuolu. Alles siis, kui ühiskond jagunes klassideks, kui nende klasside wahel tekkisid leppimatud wastuolud, tekkis ka riik. „Riik on ühiskonna saadus selle teatud arenemise astmel; riik on tunnistus, et see ühiskond sattus lahendamatusse wastuolusse iseendaga, jagunes leppimata wastaspooldsusteks, millest lahtisamiseks ta jõuetu on“, — kirjutab F. Engels riigi tekkimise kohta. Seda sama räägib ka Lenin oma raamatus „Riik ja rewolutsioon“: „Riik on klasside wastuolu leppimatu tulemus ja saadus. Riik tekib seal, siis ja niiwõrd, kus, millal ja kuiwõrd klasside wastuolud objektiivselt lepitatud ei wõi saada. Ja ümberpöörduvalt: riigi olemasolek tõendab, et klasside wastuolud on lepitamatud.“

Nagu näeme, määrawad Lenin ja Engels riigi mõistet täiesti ühtemoodi, ja sotside loba, nagu käiks Lenina õpetus riigist Engelsi kirjutustele wastu, ei kannata mingisugust kriitikat. Mõlemad, nii Engels kui Lenin, seisawad sellel seisukohal, et riik ei ole mingisugune üliloomulik jõud, mis ühiskonnast kõrgemal seisab, waid kujutab enesest ühiskonnas walitsewate klasside antagonismi (wastuolude) saadust. Riik tekkis siis, kui ühiskond klassideks jagunes, ja sureb, kui klassid ja klassiwõitlus on kadunud. Niikaua aga, kui ühiskonnas on klassid ja, järelikult, klassiwõitlus, jääb ka riik alale, olgugi et ta muudab oma poliitilist wormi. Kuid missugune see worm ka ei oleks, olgu ta piiramata isewalitsus, faschistline diktatuur wõi parlamentline, „demokraatlik“ wabariik, riigi põhiolu on ja jääb ühesuguseks: ühe klassi diktatuur teiste üle. See maksab ka proletariaadi diktatuuri kohta, mis kestab niikaua, kuni ta ühes klasside kadumisega pikkamööda wälja sureb. Toome weel lühikese wäljawõtte Leninast, mis meie arwates seda põhimõtet küllalt selgesti alla kriipsutab: „Marxi õpetuse põhialused riigi üle on ainult see omandanud, kes aru on saanud, et ühe klassi diktatuur ei ole mõõdapääsemata mitte ainult igas klassilises ühiskonnas üldse, paratamatu mitte ainult proletariaadile, waid terwele ajaloolisele aja-

järgule, mis lahutab kommunismi . . . kapitalismist“. („Riik ja revolutsioon“.

Sellest Marxi õpetuse põhiolust, mida Lenin eriti rõhutab, ei ole paljudki aru saanud. Ei ole sellest aru saanud (wõi ei ole tahtnud aru saada) sotsiaalfaschistid, eesotsas Kautsky ja Cunow (loe: Kuuno), kes seletawad, et riik olla ühiskonnast ja klassidest kõrgemal seisew organisatsioon, ja kui niisugune — klasside wastuolu lepitaja. Niisugusest riigi hindamisest tehakse järeldus, et kodanlist riigimasinat ei ole tarwis purustada, wana riiki ei pruugi häwitada, sest see surewat aegamööda ise wälja, n.n. „demokratiseerimise“ teel. Marxi otsekohest põhi-lauset, et riiklist masinat ei saa kodanluse käest lihtsalt üle wõtta, waid see tuleb purustada, keerab ja wäänab Kautsky niiviisi, et, waadake, Marx räägib ainult wana riiklise masina purustamisest, mitte aga riigist. Naeruwäärt labane on katse lahutada riiklist wägiwalla-organisatsiooni ja „riiki“ üksteisest. Kui meie riigilt ära wõtame sõjariistus jõu, kohtud ja wanglad, mis jääb siis riigist weel järele? Wast ehk ministrite nõukogu, kuhu sotsid nii wäga kipuwad. . . .

Teine s.-d. juht Cunow arwab, et riik üldse kunagi ei häwine, waid ainult uued wormid wõtab. Marxi õpetus riigist on Cunow' arwates utopistlik-anarhistline ja wäljatõõtatud revolutsiooni palawikus, ega oma sellepärast tõsist teaduslist wäärtust. „Marx oma kiire riigihäwinemise ehk wäljasuremise hüpoteesiga, mis on seotud tema pool-anarhistlik-utopistlise revolutsioonilikkusega, satub wastuolusse oma enda sotsioloogiliste waadetega“.

Meie ei hakka siin paberit raiskama, et näidata, kuiwõrd põhjendamata niisugune süüdistus on. Peale Lenina töö („Riik ja revolutsioon“) ilmumist on kõigil selge, et mingisugust wastuolu Marxi õpetuses riigi üle ja ta teiste waadete wahel ei ole. Isegi Kautsky peab tunnistama, et see „wastuolu“ on täielikult Cunow' enese wäljamõeldus. Tähendame ainult, et Marx kunagi ei rääkinud, mitte kuskil ei tähendanud, et riik korraga häwineb ehk wälja sureb. Ta tõendab ainult, et wana riiklise masina, wana riigi häwitamine paratamata on, ja see on õige. Põhimõteline lahkuminek marksismi ja anarhismi wahel riigi küsimuses just selles seisabki, et anarhistid nõuawad igasuguse riigi, igasuguse wõimu w i i b i m a t a hävitamist, kuna Marx õpetas, et proletariaat peab kasutama oma poliitilist, riiklist wõimu wana ühiskonnakorra kaotamiseks, wõimult paisatud kodanluse wastupanu allasurumiseks ja uue sotsialistilise ühiskonna loomiseks. Ainult siis, kui need ülesanded on täidetud, kui kaowad klassid ja klassiwõitlus, sureb ka riik kui niisugune wälja.

Kuiwõrd tarwilik aga on proletariaadile riikline wõim peale proletarset revolutsiooni, kuiwõrd suured ja tähtsad ülesanded tal täita on, seda näitab meile küllalt selgesti kolmeistkümmend aastat proletariaadi diktatuuri Nõukogude Liidus. Ükski terve mõistusega inimene ei tule wist tõendama, et sotsialistilise ehitustöö, wanade walmistusliste wahekordade ümbertegemine ilma raudse diktatuurita, ilma tugewa riiklise wõimuta mõeldawgi ei oleks.

Edasi tõendab Cunow, et riik ei saa kunagi ülearuseks, nagu Engels mõtles. Marx ja Engels, kes alles liberaal-anarhistide mõju all seisnud, ei olewat suutnud riigi arenemise suuna üldse õieti ära määrata.

Nemad õpetanud, et riik annab suure osa oma funktsioonidest ühiskonnale ja muutub selle tagajärjel üleauruseks. Cunow' arwates läheb arenemise protsess hoopis wastupidises sihis, s. o. riik wõtab enda peale järjest suuremad majanduslised ja ühiskondlised ülesanded ning laiendab oma tegewusala.

Kuid sellega Cunow weel ei lepi. Wähe sellest, et ta Marxi ja Engelsi anarhismis ja kes teab weel millises patus süüdistab. Tal on weel tarwis ära näidata, et praegune riik (parlamentline) ei kanna klassilist iseloomu, waid on kogu ühiskonna huwide kaitsja.

„Nii siis, riik ei ole ammu enam see, mis ta oli XVIII sajandil ja XIX sajandi algul, mil ta enesest kujutas ainult kaitseorganisatsiooni ja klassilist riiki bürokraatlise walitsuseaparadiga, seistes walwel dünastia ja seisuste huwide eest“ . . . Ja edasi wäidib Cunow, et sellest „klassilisest“ riigist on saanud lihtne „majanduselu juhti riik.“

Niisugune „sügawmötteline“ riigi jaotamine klassiliseks ja klassidest kõrgemal seiswaks riigiks, on wäga sarnane selle Hispaania bakunisti (anarhisti) wäitele, kes rääkis: „Uskuda jumalasse, see on wastik igale sotsialistile, kuid uskuda neitsisse Mariasse, see on hoopis teine asi, temasse peab uskuma iga korralik sotsialist“. Cunow' keeles kõlab see umbes nii: wõidelda klassilise, seisuste huwisid kaitswa riigi vastu, see on iga sotsiaaldemokraadi püha kohus, kuid wõidelda parlamentlise „demokraatliku“ riigi vastu — seda wõiwad ainult enamlased, sotsile on see wastik ja lubamata, sest . . . neile on tee ministritoolile waba, kui isandatel kitsas käes.

Muidugi, isand Cunow wõib korrata ükskõik missuguse kodanlise professori „teaduslist“ teooriat, ent marksismiga pole sellel midagi ühist. Töölisklass on küllalt oma nahal tunda saanud selle klassidest „kõrgemal“ seiswa „demokraatliku“ riigi rusikat, kumminuuti ja tina, et mitte ainustki silmapilku kahelda, kelle huwisid see „demokraatia“ tõsiselt kaitseb. Proletariaadil on ainult üks tee — purustada kodanluse „demokraatlik“ wägiwalla-aparat, wõtta kõik poliitiline wõim oma kätte, selle wõimu abil suruda alla kodanliste elementide wastupanek ja wiia lõpule sotsialistlise ühiskonna ehitamine. Nende ülesannete täitmine, see on proletaarse rewolutsiooni suurem ja tähtsam ülesanne. Nende ülesannete iseloomust olenewad ka need peaiseäraldused, mis proletaarset rewolutsiooni eraldawad kodanlik-demokraatlisest rewolutsioonist.

Sotsiaaldemokraadid, püüdes hulkade silmis õigustada oma äraandlikku tegewust, seletawad, et proletariaat wõib wõimu wõtta ainult siis, kui rahwa enamus hääletab tema partei poolt, s.o. siis, kui töölistepartei walimistel enamuse saab. Lenin paljastas niisugust teooriat kui lausa oportunistlikku, ja näitas selgesti ära, et proletariaadil ei ole mingit mõtet ega tarwidust o o d a t a, kuni laialised mitteproletaarsed töötawad hulgad juba kodanlises korras, kus walitseb kapitalistline eraomandus, tema järele tuleksid. Kui on olemas objektiivsed tingimused, siis pole selleks, et wõimu wõtta, sugugi tarwis kogu rahwa enamust. Küllalt on sellest, kui wõimuwõtwa klassi enamus wõimuwõtmise paratamatusest aru saab ja walmis on selle eest awalikult sõjariistus wõitlusesse astuma. Selleks, et laialisi wäikekodanlisi hulkasid oma poole wõita, peab proletariaat

nad enne wabastama eraomanduse ja kapitali ikke alt. See on aga wõimalik ainult siis, kui proletariaat purustab kodanluse riiklise aparadi, wõtab wõimu ja paneb maksma oma diktatuuri.

Toome lühikese wäljawõtte Lenini kirjutustest selle küsimuse kohta: „Selleks, et wõita rahwa enamust oma poole, peab proletariaat, esiteks, kukutama kodanluse ja wõtma enda kätte riiklise wõimu; teiseks peab ta maksma panema nõukogude walitsuse . . ., kolmandaks peab ta püüdma kaotada kodanliste ja wäikekodanliste kokkuleplaste mõju mitteproletaarsete töötawate hulkade enamuse seas, rahuldades rewolutsioonilisel teel nende majanduslised nõudmised kurnajate arwel.“ (Lenin, wenek. kirjat. kogu, XVI k., lhk. 450.)

Lenin annab siin ühe neist iseäraldustest, mis eraldaw proletaarset rewolutsiooni kodanlik-demokraatilisest rewolutsioonist. See iseäraldus seisab selles, et kodanlik-demokraatilisest rewolutsioonist laialised töötawad hulgad rewolutsiooni esimestel päewadel kontsentreeruwad kodanluse ümber, ja sedamööda kuidas rewolutsioon edasi areneb, temast kiiresti eemalduwad. Proletaarses rewolutsioonist sünnib hoopis wastupidine nähtus. Laialised mitteproletaarsed töötawad hulgad koonduwad proletariaadi ümber just peale seda, kui rewolutsioon juba on alanud, kui proletariaat wõimu oma kätte on wõtnud. Selle nähtuse põhjuseks on see asjaolu, et kodanlik-demokraatiline rewolutsioon piirdub sellega, et kõrwaldab ainult ühe kurnajaterühma ja seab ta asemele teise kurnajaterühma; proletaarne rewolutsioon aga häwitab igasuguse eksploateerimise ja annab wõimu kõige enam kurnatud klassi kätte, kes kaotab eraomanduse õiguse walmistamisabinõude peale ja sellega ühe inimese kurnamise teise poolt wõimatuks iiteb. Selles nimelt seisabki teine peaiseäraldus, mis neid kahte rewolutsiooni üksteisest põhimõtteliselt lahutab.

Kui oportunistidelt küsida, miks nad rewolutsiooni wastu on, siis saame umbes järgmise wastuse: lubage, meie pole kunagi rewolutsiooni wastu. Me räägime ainult, et enne kui wõtta poliitilist wõimu, peab proletariaat end majandusliselt wabastama. Alles siis, kui ta seda on teinud, wõib juttu olla poliitilise wõimu wõtmisest.

Nõudmine, et proletariaat peab end enne, kui poliitilist wõimu oma kätte wõtta, majandusliselt wabastama, pole mitte ainult rewolutsioonist tegelikult lahtiuitlemine, waid ka lausa mõttetus ja rumalus, kuiwõrd siin puudub igasugune loogika, igasugune arusaamine. Poliitilise wõimu wõtmine pole proletariaadil mingisugune oma ette eesmärk, mitte ta lõpusiht, waid ainult abinõu selle lõpueesmärgi kättesaamiseks. Lõpueesmärk on just see, mille sotsid eeltingimiseks teewad, s.o. wabastada end majandusliselt. Poliitilise wõimu wõtmine on paratamata ja tarwilik sellepärast, et ilma selleta mõeldaw pole proletariaadi wabastamine kapitali rõhumise alt. Sotsid aga keerawad kõik pea peale, lõpueesmärk tehakse abinõuks, abinõu — lõpueesmärgiks, ja tagajärjeks on täieline pudru ja kapsad teoorias, äraandmine praktikas. Kui proletariaat wõib end majandusliselt wabastada ilma poliitilise wõimu wõtmata, milleks tal seda wõimu siis üldse tarwis on? Arusaadaw, et ei millekski.

Niisugune mõttetu jaburdamine on tingitud sellest, et sotsid sarnastawad proletaarse rewolutsiooni kodanlik-demokraatilise rewolutsiooniga. Nende „kirjatargad“ tõendawad, et samuti, nagu kapitalistlised walmistuselised wahekorrad olid üldjoontes juba enne kodanlist rewolutsiooni feodaalses ühiskonnas wälja kujunenud, peawad ka sotsialistlise ühiskonna majanduslised põhiwormid enne proletaarset rewolutsiooni, kapitalistlikes korras wälja arenenud olema.

See on määratu segadus, õigem, Marxi õpetuse järjekordne, awalik wõltsimine. Kolmas, kõige tähtsam, kõige põhiolulisem iseäraldus proletaarse ja kodanlise rewolutsiooni wahel nimelt selles seisabki, et kodanline rewolutsioon algab harilikult enam-wähem wäljakujunenud kapitalistlike walmistuswiiside juures, kuna proletaarse rewolutsiooni alguses wäljaarenenud sotsialistlised walmistuselised wahekorrad peaaegu täiesti puuduwad.

Lenin kirjutab selle küsimuse kohta järgmist:

„ . . . Sotsiaalne rewolutsioon just selle poolest kodanlisest rewolutsioonist lahku lähebki, et seal on olemas kapitalistlike organisatsiooni walmis wormid, aga nõukogude proletaarne rewolutsioon neid wahekordi walminutena ei saa, kui mitte wõtta kapitalismi kõige arenemumaid worme, mis sisuliselt on haaranud waid tööstuse wäikearwulised kõrgustikud ja weeltäiesti wähe on puudutanud põllumajandust . . . “ (Kirjat kogu, XV k., lhk. 126.)

Nagu siit näha, seisab Lenin täiesti sellel seisukohal, et sotsialistlised walmistuselised wahekorrad kapitalistlikes ühiskonnas wälja areneda ei saa. Kuid Lenin ei satu ka teise äärmusesse ega eita neid eeltingimusi, mis meil sotsialismi ehitamiseks, organiseeritud ja kõrgelt kvalifitseeritud töölisteklassi ning arenenud suurtööstuse näol, juba kapitalistlikes korras on olemas. Arusaadaw, et mida rohkem on tööstus arenenud, mida kõrgem walmistuse tehnika jne, seda kergem on peale proletaarset rewolutsiooni sotsialismi ehitamine. Kuid olgu kapitalism kui tahes arenenud, walmistuswahekorrad on ja jääwad seal kapitalistlikeks, kuiwõrd walmistusabinõud on kaputäie suurkapitalistide eraomandus.

Tõuseb wast küsimus: mispärast wõisid kapitalistlised walmistuselised wahekorrad feodaalses ühiskonnas wälja areneda, kuna sotsialistlised wahekorrad seda kapitalistlikes korras teha ei saa?

Asi seisab selles, et niihästi feodaalses kui ka kapitalistlikes korras on walmistusabinõud eraomanduseks. Muidugi, wäikeeraomanduse ja kapitalistlike eraomanduse wahel on teatud wahe, kuid kaugeltki mitte nii suur, nii põhimõtteline, nagu on eraomanduse ja kollektiivse omanduse wahel. Kapitalistline eraomandus on wäikeeraomanduse eitamine, kuid samal ajal selle arenemise paratamatu tulemus, ta kõrgem aste.

Meie ei hakka seda küsimust siin pikemalt arutama, waid tähendame ainult, et feodaalses, nagu igas teiseski klassilises ühiskonnas, walitses eksploateerimine, s.o. üks ühiskondline klass elas teise klassi tööst. Kapitalism ei eitanud eksploateerimist, waid muutis ainult neid meetodeid,

mille abil feodaal sundis talupoega osa oma töösaadustest ära andma. Feodaalne kurnamine põhjenes alasti vägiwallas, — kapitalistiline kurnamine tugineb kodanluse majanduslisel jõul. Ja just see asjaolu, et kapitalism ei eita eksploateerimist, waid tõstab ta ennekuulmata kõrgusele, et kapitalism ei eita eraomandust walmistusabinõude peale üldse, waid arendab seda oma loogilise lõpuni, kapitalistlike eraomanduseni, tegi wõimalikuks kapitalistlike walmistusliste wahekordade wäljakujunemise feodaalses ühiskonnas. Wõitlus feodaalide ja kapitalistide wahel on wõitlus kahe eksploateeriwa klassi wahel lisawäärtuse omandamise pärast ja lõpeb harilikult sellega, et wõimule tuleb kodanlus, ning endine feodaal muutub suurmaaomanikuks — kapitalistikks, s.o. läheb üle kapitalistlikele eksploateerimise meetoditele.

Hoopis teistsugune wahekord walitseb sotsialistlike ja kapitalistlike walmistusliste wahekordade wahel. Sotsialistlik ühiskonda karakteriseerib kõigepealt see asjaolu, et seal on walmistusabinõud kollektiivseks omanduseks, ning, loomulikult, puudub ühe inimese eksploateerimine teise poolt. Kollektiivne omandus on eraomanduse otsekohene eitamine, ja neid ei saa lepitada. Ühiskonnas, kus walitseb eksploateerimine, ei wõi samal ajal olla wahekordi, mis seda eksploateerimist eitawad. (Arusaadawalt ei räägi meie neist wahekordadest, mis walitsewad eksploateeritawate klasside wahel, waid neist walmistuslistest wahekordadest, mis karakteriseeriwad teatud ühiskonda.) Järelikult on tõendus, nagu wõiksid sotsialistlikud wahekorrad kapitalistlikes korras kristalliseeruda, lausa rumalus. See tähendaks, nõuda kapitalistidelt, et nad ise endid eksproprieeriks, et kapitalist iseennast eitaks. Igale terwe mõistusega inimesele on selge, et niisugune nõudmine on lausa mõttetu utopia.

Kõigest sellest, mis ülewalpool kirjutatud, järgneb, et proletaarse ja kodanlise rewolutsiooni põhiülesanded hoopis isesugused, üksteisest täiesti erinewad on.

„Kodanlise rewolutsiooni põhiülesanne,“ — kirjutab sm. Stalin, — „seisab selles, et haarata wõim ja wiia see kokkukõllasse olewa kodanlise majandusega, kuna proletaarse rewolutsiooni põhiülesanne selles seisab, et haaranud wõimu, walmis ehitada uut sotsialistlik majandust.“ (Stalin, „Leninismi küsimused“, lhk. 16.)

Sm. Stalin annab siin täiesti õieti ja selgesti edasi Lenini mõtte selle küsimuse kohta, kes kirjutab, et kodanlise rewolutsiooni ees seisab ainult üks ülesanne: häwitada, kõrwale heita, kaotada kõik wana ühiskonna jäänused, mis takistasid kapitalismi arenemist. „Täites selle ülesande, täidab iga kodanline rewolutsioon kõik, mis temalt nõutakse, sest kokkuwõttes loob ta kaubalise walmistuse ja kõwendab kapitalismi kaswu. Täiesti teistsuguses seisukorras on sotsialistlik rewolutsioon . . . Siin tulewad purustamise ülesannetele juure uued, ennekuulmata rasked organisatsioonilised ülesanded.“ (Lenin, kirjat. kogu, XV k., lhk 124.)

Siit järgneb, et poliitilise wõimu wõtmine on sotsialistlike rewolutsiooni esimeseks, — aga kodanlise rewolutsiooni wiimaseks sammuks. Proletaarne ehk sotsialistlik rewolutsioon algab poliitilise wõimu haara-

misega proletariaadi poolt, kuna kodanline rewolutsioon, annud wõimu kodanlusele, lõpeb. Kodanlus muutub wõimuwõtmise silmapilgust peale kontrewolutsiooniliseks, konserwatiivseks ja püüab kõikide abinõudega hulkade rewolutsioonilist liikumist lüüa. Weel enam, niisugusel korral, kui töölisteklass on küllalt wälja arenenud, s. o. kui kodanlust ähwardab proletaarne rewolutsioon, läheb kodanlus juba enne, kui ta ei suuda weel kõike wõimu oma kätte wõtta, kontrewolutsiooni poole üle, otsides kokkulepet feodaalkorra jäänustega. Ehk teiste sõnadega, kodanlus ise ei ole suuteline lõpule wiima isegi kodanlist rewolutsiooni. Selle ülesande täidab mõõdamines proletaarne rewolutsioon.

Täiesti wastupidist pilti näeme proletaarses rewolutsioonis. Proletariaat, wõtnud oma kätte poliitilise wõimu, kasutab seda wana ühiskonnakorra ümbertegemiseks, s. o. uue, sotsialistilise majanduse ehitamiseks ja kindlustamiseks, s. o. rewolutsiooni süwendamiseks ja edasiarendamiseks. Selles suures ehitustöös tuleb proletariaadil alalist wõitlust pidada wõimult paisatud kodanluse jäänustega, keda toetab kapitalistlikes riikides wõimul olew kodanlus. Kuna proletariaat, liidus töötawa talurahwaga, oma maa kodanlusest täiesti jagu suudab saada, ja seda mööda, kuidas sotsialistiline alusmüür tugewneb ning põllumajanduses kollektiivne suurwalmistus eraomanduse kaotab, wiimased kodanluse riismed täiesti likwideerib, siis ometi ei wõi wõimul olew töölisteklass maillalgi kindel olla, et ta ehitustööd wälja ei segata, et imperialistid parajal juhtumisel talle sõda kaela ei sunni. Sõja- ja interwentsiooni hädaoht on täiesti kõrwaldatud ainult siis, kui proletariaat terwes ilmas, ehk wähemalt tähtsamates kapitalistlikes maades, oma diktatuuri maksma paneb.

Nagu näeme, on proletariaadi ees, peale sotsialismi ehitamise omal maal, weel teine ülesanne, kiirendada ja õhutada üleilmset sotsialistlist rewolutsiooni. Arusaadawalt on need mõlemad ülesanded üksteisega lahutamatu seotud. Sotsialistilise ehitustöö wõidud on ka rahwuswahelise rewolutsiooni, kogu ilma proletariaadi wõidud ja rahwuswahelise rewolutsiooni arenemine on parem kindlustus sotsialistilise ehitustöö lõpulewiimiseks.

Selle sotsialistilise rewolutsiooni teise ülesande peale pööras Lenin enam kui ükskord tähelepanu, õigem, ei lasknud seda ilmiski silmist. Wene rewolutsiooni „teine ülesanne on rahwuswahelise rewolutsiooni küsimuse lahendamine . . . Siin on wene rewolutsiooni suurem raskus, ta suurem ajalooline probleem — wajadus lahendada rewolutsioonilised ülesanded, wajadus wälja kutsuda rahwuswahelist rewolutsiooni.“ (Kirjat. k., XV k., lhk. 227.)

Need on lühidalt peaiseäraldused, mis eraldawad proletaarset rewolutsiooni ja ta ülesandeid kodanlisest rewolutsioonist ja selle ülesannetest. Täiesti selge on, et neid küsimusi, neid ülesandeid, mis proletaarse rewolutsiooni ees seisawad, wõib lahendada ainult sõjariistus jõuga, wägiwaldse rewolutsiooni teel. Ja tuhat kord õigus on sm. Stalinal, kui ta kirjutab: „Mõtelda, et niisugust rewolutsiooni wõib teha rahulikult, kodanlise demokraatia piirides, mis kohastatud kodanluse walitsemisele, — tähendab, kas minna arust ära ja kaotada normaalsed inimese mõisted, wõi awalikult ja jämedalt lahti ütelda proletaarsest rewolutsioonist.“ („Leninismi küsimused“, lhk. 18.) (Järgneb.)

P. Meisel.

Hind 40 kop.

**ÜK(e)P keskkomitee ja keskkontroll-
komisjoni ühendatud pleenum**
Detsember 1930. a.

RESOLUTSIOONID

1) Rahvamajanduse plaani kohta 1931. a. (kontrollarwud),
2) Liha ja keeduwiljaga warustamise kohta warustuserahwa-
komissariaadi aruande järele, 3) Tarwitajate-kooperatsiooni
töö kohta Tsentrosojusi aruande järele, 4) Nõukogude
üंबरwalimistest.

37 lehekülge.

Hind 35 kop.

PARTEI POLIITIKA ja põllumajanduse kollektiwiseerimisest

- 1) Peapööritus edusammude tõttu,
- 2) Agrarpoliitika küsimustest NSWLiidus,
- 3) Wastus seltsimeestele kollektivistidele,
- 4) Põllumajanduse artelli näitlik põhikiri.

68 lehekülge.

Hind 40 kop.

Hoop interwõntidele

Kontrrewolutsioonilise organisatsiooni „Insene-
ride organisatsiooni liidu“ (Tööstusepartei)

SÜÜDISTUSAKT.

128 lehekülge.

Hind 60 kop.

Tellige „**Külwajast**“, Ленинград 31, ул. 3-го Июля 48.